

SLOVENSKO KATOLIŠKO

PODP. DRUŠTVO SVETE BARBARE

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOSEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299 N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. Tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 North Chicago Street, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVANSNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburg, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIC, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7113 Issler Avenue, Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBERZAN, Box 72, East Mineral, Kansas.
I. porotnik: MARTIN STEFANIČ, R. R. No. 2, Pittsburg, Kansas.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 169 Victor Ave., Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D., No. 2, Box 1114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMSAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku: IVAN TELBAN, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "NARODNI VESTNIK".

IZ URADA PREDSEDNIKA NADZORNEGA ODBORA DRUŠTVA SV. BARBARE, SPADAJOČE V FOREST CITY, PA.

Kakor je bilo že objavljeno v društvenem glasilu "Narodni Vestnik", se je pred nedavnim vršila pri glavnem odboru revizija računov. Nadzorni odbor je pronašel vse v dobrem redu z eno izjemo in sicer pri nakupovanju društvenih in postajnih knjig. Da se je pri tem imelo preveč nepotrebnih stroškov, je bilo mnenje večine nadzornega odbora, toda preprosto je bilo, da se napaka popravi, vsled tega tudi nadzorni odbor ni odgovoren za nepotrebne stroške. Sicer se pa nahajala naša društvo v zelo lepem stanju. Število članov in članice vedno narašča in tudi blagajna dobro napreduje. Upajmo, da bodo tudi nadalje naši člani in članice delovali za povzdigo naše društvene organizacije in da bodo vladala sloga med njimi, kajti le na ta način nam je mogoče uspešno korakati naprej.

Kar se pa tiče združitve, je pa postala stvar zelo komplicirana. Ako sledimo natančno postajnim in društvenim poročilom, razvidimo, da so se pri raznih postajah vsprejemale različne resolucije. Iz tega lahko sklepamo, da so naši člani in članice različnega mnenja. Vsled tega bo zelo težavno zjediniti vse faksije, da bi glasovali za eno resolucijo. Slednje bode pa neobhodno potreba, kajti s tem, da bi sklicali izvanredno konvencijo, povzročili bi našemu društvu zgotelj nepotrebne stroške, katerih se pa prav lahko izognemo. Zadeva bi se dala lahko rešiti na bolj pripraven način. Pripravljalni odbor je dosedaj imel dovolj časa natančno pretresti razne resolucije, iz teh naj bi se postavilo eno samo resolucijo, katero bi se naj razposlalo na prizadete glavne odbore. Slednji naj bi skrbeli, da prejme vsako društvo oziroma postaja duplikat take resolucije, katera naj bi se pri seji pazljivo prečitala in raztolmačila navzočim članom. Uradniki postaj in krajevni društva naj skrbijo, da bo vsakemu članu oziroma članici natančno pojasnjeno, da bodo slednji lahko dosegli pravo pričanje. Ne strinjamo se pa s tem, da bi morale glasovnice biti lastno-ročno podpisane od glasovalcev, kajti to bi znalo imeti slabe posledice za nekatere člane. Naravno je, da bi se člane opozicije po združitvi mrzilo in skušalo izključiti iz njih društev, kajti njih imena bi bila znana društvenikom. Po mojem mnenju bi bilo najbolje, da se voli tajno, t. j. na listke in brez kakrega podpisana. Volilni odbor naj bi bil nepristranski, to se pravi, član istega ne sme biti ne društveni uradnik, ne oni, kateri je stavlil predlog. Le na ta način nam bo mogoče doognati željo naših članov in članic. Da dosežemo to, nam pa, kakor sem že prej omenil, ni potrebna nikake izvanredne konvencije. Ni baš lepo, da se je pričelo v tem kritičnem položaju kritizirati glavni odbor dr. sv. Barbare. Nikdo ne more dvomiti, da je slednji vedno ravnal v interesu naše organizacije, in se trudil, da doseže društvo boljši uspeh.

Da je v slogi moč, to rad priznam, toda premisliti moramo sedaj, ko je čas, je-li smemo potom združiti pričakovati boljši napredek. Vpoštevat moramo tudi dejstvo, da se nahajajo naše društvo v zelo lepem stanju, ter, da smo dosedaj še vedno dobro napredovali. Vprašanje pa je, kako bodo po združitvi. Jaz sem sicer sam zato, da se združimo. Bil sem poslan kot delegat v Chicago na konferenco in glasoval sem za združitve. Vsled tega so naši člani in članice lahko prepričani, da bodem tudi še v nadalje deloval v prid naše podpornice organizacije; ne morem si pa prilastovati te pravice, da bi sam odločeval glede združitve. Slednje vprašanje naj člani in članice sami rešijo. Slavnemu odboru je dosedaj še vedno vestno izpolnjeval svojo dolžnost in tudi sklepom zadnje konvencije se je zadostilo. Ni bilo pa sklenjeno, da se mora naše društvo sv. Barbare na vsak način in brezpogojno združiti z drugimi Jednotami oziroma društvimi. Vsled tega si ne morem kaj, kakor, da odobravam dosedajni nastop in trezno mišljenje naših glavnih odbornikov. Združiti se imamo še vedno priliko in ako večina članov tako želi, nam tega glavni odbor ne more preprečiti. Večina zmaga!

S bratskim pozdravom

Ignac Podvanski,

predsednik nadzornega odbora.

Pittsburgh, Pa. 21. avgusta 1914.

IZ NOVE DOMOVINE.

MINNESOTA.

Duluth. — Kakor smo že poročali zadnjič, so sklicali duluthski Poljaki v poljski cerkvi sv. Petra in Pavla zborovanje, na katerem je bilo sklenjeno, nabirati med tukajšnjimi Poljaki prostovoljne doneske v pomoč svojim rojakom v stari domovini. Obljubno Rusije, ki proučaja Poljakom avtonomijo, ako ostanejo lojalni, so zborovalci od-

klenili, češ, da takim obljubam ni verjeti, ker so se Rusi že opetovano skazali za figurože.

V tukajšnjem okrožnem sodišču je vložil tožbo za razporočitev Oto Pankner proti svoji ženi, katero dolži nezvestobe. V tožbi navaja, da je našel v ženini spalnici pipo in suknjo nekega njemu neznanega moža, ko je prišel nekdanji nepričakovano domov. Nadelje se pritožuje, da si je moral vse

sam kuhati ter opravljati domača opravila. Lansko leto ga je žena tudi zapustila ter mu odnesla več srebrnine ter drugih dragocenosti. Poročila sta se 2. sept. 1911. On je star 26 let, ona pa 19.

Drugo tožbo za razporočitev je vložila Mrs. Helen Lindsey Sullivan proti svojemu možu, katerega je poročila dne 15. nov. 1913. Za vzrok navaja, da ima njen mož še drugo živečo ženo, in zahteva razveljavljenje zakona.

Lovci v St. Louis county se že pripravljajo za otvoritev lovске sezone. Z dnem 7. sept. je odprt lov na divje rase, gosi in druge vodne ptice. Lov za divjačino se odpre 10. novembra za dobo dvajset dni.

Naznanja se, da bo s 1. sept. dobilo mnogo delavcev delo v šumah, kjer bodo zaslužka do spomladi. Lansko leto so poslale posredovalnice za službo dne 1. sept. okoli 4,000 mož, letos pa za toliko ljudi najbrže ne bo dela. Dobro poučeni krogi svarijo delavce, naj ne hodijo v Dakoto, kjer je sedaj že toliko delazeljnih ljudi, da mnogi ne morejo najti služka.

Kako bedasti so nekateri ljudje, katerih tudi v Ameriki še ni srečala pamet, dokazuje kaj dobi sledeči slučaj. Tedni sta odpotovala v New York dva takorekoč nerazdružljiva prijatelja, Peter Skarovič in Joe Vukovič, da se gresta borit vsak za svojo domovino, ako le najdeta priliko odpotovati. Omenjena sta delala skupaj okoli tri leta na enem prostoru, in sta skupaj stanovala dve leti. Spala sta ves ta čas v eni postelji, ter bila zvesta prijatelja. Sedaj, ko je nastala vojna, sta sklenila iti prelivat kri za svojo takozvano domovino. Odpotovala sta sicer skupaj v New York, toda prvi hoče kot Srb vstopiti v srbsko armado, drugi kot Hrvat pa v Avstro-Ogrsko. Danes sta še prijatelja, kaj ko bi nanese, da bi se srečala na bojišču, kjer bi morala gledati, da izpihmeta drug drugemu življenje! Zakaj? Tega ne vesta — mogoče za "blagor" domovine? Neumni ljudje, še bolj neumen svet! — Pozneje je prišlo poročilo, da sta bila oba prijeta v Canadi, odkoder sta hotela odpotovati, in sta sedaj vojna ujetnika, ne da bi imela priliko duhati smodnik. Sreča za nju!

V hrvatski saloon George Basiča štev. 111 East Superior St. so vlomili te dni dosedaj še neznan zlikovec, navrtali blagajno, iz katere so odnesli \$43.00, eno zlato uro in tri zlate verižice. Iz "cash registra" so vzeli ves drobiž v znesku \$4.95.

Duluthski unijski delavci so sklicali za petek zvečer veliko zborovanje v Kalamazoo dvorani, na katerem se bodo posvetovali, kako bi najdostojnejše proslavili praznik Labor day dne 7. septembra.

V našem uradu so se zglasili: Rojak Joe Smole iz Chisholm, Minn., ki je prišel v bolnico po svojega 8 let starega sinčka Janeza. Fantek je prigodom eksplozije dinamičnih patron, katere so metali otroci v ogenj, bil tako hudo poškodovan po obrazu, da so mu morali vzeti zdravnik desno oko. Levo je ohranjen. Njegov 9 let stari brat Frank je bil manj poškodovan, in se je zdravnikom posrečilo mu ohraniti obe očesi. — Mrs. Hočevar, soproga rojaka Ant. Hočevar iz Ely, Minn. in njiju sin Mrs. Hočevar je obiskala moža, ki je v Cass County sanatriju za jetične. Povedala je, da je rojak Hočevar jako slab.

Aurora. — Deset minut pozneje, ko je predsednik kratko zaporno kazen, je bil John Malenkovič od tukaj zopet aretovan, ker je začel pretepati svojo ženo. Obsojen je bil v zapor 30 dni, katero kazen mora odsedeti v okrajnih zaporih v Duluthu. Tudi prejšnja kazen mu je bila nabžena vsled tega, ker je pretepel ženo.

Ely. — V ponedeljek je umrl tukaj mladi Slovenec in drugoderi splošno spoštovani rojak John Jakše v starosti 63 let. Zrposlen je bil zadnjih 22 let kot rudar pri Oliver Iron Mining družbi. Pokojnik je bil član društva sv. Cirila in Metoda, spadajoče k J. S. K. J., ki mu je v sredo priredilo lep pogreb. Spreved je vodil Rev. Father Bub.

Joe Habjan in Louis Kranjc sta bila radi pretepa pred tukajšnjim mestnim sodiščem obsojena vsak v plačilo \$5.00 denarne globe.

Prvi občutnejši mraz in slano smo imeli tukaj dne 24. t. m.

Eveleth. — Rudar Peter Miehalti je videl prigodom poseta v nekem tukajšnjem kino-gledališču samega sebe na slikah. Dotična slika je kazala prihod naseljencev na Ellis Islan. Miehalti je bil med njimi in se še spominja onega prizora.

Tukajšnji ognjegasci in redarji so dobili nalog, da naj dobro pazijo na dečke, ki so z igranjem z vžigalicami povzročili že več požarov. Tekom zadnjih dveh tednov je zopet večkrat gorelo. Požar so vedno zanetili otroci. Škoda, katero so povzročili požari, se ceni na \$10.000.

Delavec Oskar Koski, katerega so našli pred dvema tedni v Gilbertu s kroglo v glavi, je umrl te dni v More bolnici. Oblasti so menile s kraja, da je bil Koski napaden, toda ranjenec je sam povedal, da si je pogнал kroglo v glavo v samomorninem namenu.

Grand Rapids. — Za obravnavo pred veliko poroto so obdržali v zaporih Frank Danforth, ki je obtožen, da je prodajal Indijancem opojne pijače. Aretiral ga je maršal G. O. Johnson, ki ga je zasuil baš tedaj, ko je nesel pivo v neko hišo, v kateri bivajo Indijanci.

Hibbing. — Johna Pavelič iz Alice so prepeljali s hudimi poškodbami na obrazu in glavi v Adams bolnico. Pavelič je skočil iz vozečega avtomobila za svojim klobukom, ter padel tako nesrečno, da je zadobil pri tem opisane poškodbe.

Mountain Iron. — Tukajšnji podjetnik Gust Lindor gradi most preko Buhl ceste blizu Mountain Avenue. Novi most bo nadomestil starega, lesenega. Stroški za most bodo znašali okoli \$2.000.

Nashauk. — Veliko strahu je zavžil farmer John Klun, ko je prišel na svojem potu blizu Koskijevе farne. Pred njim so se namreč naenkrat pojavili trije medvedi. Klun ni imel seboj nobenega orožja; pobral je kamen in ga vrge v medveda. Kosmatinec so jo pa sedaj udrlj za njim. V tej dirki za življenje in smrt je ostal Klun zmagovalec. Medvedi so ga preganjali le na malo razdaljo, potem se pa izgubili v gošči.

(Nadaljevanje na osmi strani.)

NJEN GROB . . .

Napisal Maksimov.

Pomlad je bila takrat. Najlepša pomlad, kar jih je pomnil Ivan v svojem življenju. Zunaj je poginjalo brstje in zadišalo je po cvetju in v Ivanovem srcu se je razcvetel cvet sreče. Bil je prve dneve poročen in z dražestno Mileno sta bila na poročenem potovanju. Tja doli na jug sta šla, v kraje, kjer cvete pomlad tudi v ledenih mesecih, kjer vroča srea ne trpe meglenih, otožnih dni. Tam v obmorskem mestecu sta se naselila za nekaj dni. Eleganten hotel, z malo tujci, obdan na eni strani s senčnim gajem, na drugi strani pa z nepregledno morskó ravnino, je bil njima dom za nekaj dni. Nepoznana in skrita radovednim očem znancev in prijateljev, sta tu v samoti uživala nekajeno srečo uvažajoče ljubezni.

Ivanu je bilo obmorsko mestecu znano še iz dijaških let. Saj je tu prebil celih osem let in kakor sen so sedaj šli mimo njega oni brezskrbni časi. Prav dobro se je še spominjal vseh hiš in ulic, kjer je kdaj stanoval, celo obrazu nekaterih ljudi so se mu dozdevali znani. Kakor prijeto mu je bilo pri srcu, ko je stopal po znanih ulicah, s sladko zavestjo, da mu ni cvetela zaman mladost, ampak, da je dosegel zaželjeni cilj — dobro karijero in z njo bogato dražestno ženo. Koliko njegovih znancev in prijateljev je tudi hodilo po teh potih, a sreča jih ni tako bogato obdарила; mnogi hodijo ponižani po svetlu in iščejo sreče, ki je naklonjena malokomu.

Take in enake misli so rojile Ivanu po glavi, ko sta stopala z Mileno po mestnih ulicah. Ivan je Mileni vsaki hip omenil kak spomin iz dijaških let, kar je njo zelo zanimalo. Za vsak še tako malo pomemben dogodek je imela pripravljene še kopico vprašanj in Ivan je rad ustrezal njeni radovednosti.

Ob večeru sta šobila navadno čolnček in star ribič ju je peljal vselej daleč tja na morje. Milena se je v takih hipih vdala popolnoma sanjam in celo njega, ki ni imel navade sanjati, se je polastila sladka omamljenost.

V teh lepih časih je Ivana moril le en temen spomin izza dijaških let. Premagoval se je, da bi ga pozabil, a ni šlo. Vsak hip ga je spomnil nanj in mu obujal v srcu grenkost . . .

Zadnje leto je študiral takrat. Stanoval je pri udovi nižjega uradnika, ki je imela lepo hčer. Tudi o njem so govorili, da je najdljši fant med osmošolci in da bi bilo škoda zanj in za namenjeno mu dekle, če bi šel v semenišče. Podoba lepe Judite pa se mu je tudi tako vtisnila v srce, da bi že zaradi nje ne mogel kaj takega storiti. Tam ob morju sta ob jasnih poletnih večerih sanjala o daljni deželi sreče, ki jo jima je odpirala prvo ljubezen. Judita je bila malomeščanka, brez višje izobrazbe, a vsled tega tem udanejša, brez splek in skritih namenov v srcu. Ljubila je Ivana resnično in naj bi si bil tudi navaden človek. Tudi on je ljubil udano dekle in upal, da bo kdaj užival ob njeni strani tiho, nekajeno srečo.

Po dovršeni maturi je Ivan zapustil obmorsko mestece in odšel na univerzo. Prve čase ni mogel prenašati velikomestnega življenja in želel si je vedno nazaj v malomeščanski kraj, tja doli k morju, kjer je vzdihovala po njem lepa Judita. Dobival je od nje dan na dan pisma, polna gorke ljubezni in občutkov. Čutil je, da ji narekuje besede srce in mnogokrat je začen bral te izlive preproste Juditine duše. Prve čase ji je tudi on odgovarjal enako ljubeče in jo tolažil v njeni bolesti in hrepenenju. Ob počitnicah pa se je odpeljal k njej. Presrečno sta ga spre-

mašljali in v njem se pridobivala tu.

VA BILO NA VESELICO,
katero priredi dramatični klub "Slovenec", dne 7. septembra. (Labor day) v dvorani društva sv. Barbare, Broughton, Pa.

Začetek ob 2. uri popoldne.

VSPORED:

Točka 1) Ples, pri katerem svira domača slovenska godba.

Točka 2) Šaljiva pošta in srečolov.

Točka 3) Igra: "Trije Ptički", v dveh dejanjih.

OSEBE:
1) Gostilničar, Anton Jann.
2) Špela njegova žena.
3) Krojač Nace Iglač.
4) Urar Pavel Zajec.
5) Piskrovez Joško Stermencel.
6) Sodnik.
7) Peter sodni sluga.
8) Straža.

Točka 4) Komični prizor: Kmet in Fotograf.

Točka 5) Pevski Kuplet. Smolar.

Točka 6) Prosta zabava.

USTOPNINA:
Za moške za ples in igro . . . 75c
Za ženske za igro 25c
Za mladino od 8—16 leta za igro 10c

Začetek plesa ob 2 uri pop.
Začetek igre ob 5. uri pop.

Slavno bčinstvo se uljudno vabi, da se vdeležijo v obilnem številu.

Uljudno se priporoča odbor dramatičnega kluba "Slovenec" v Broughton, Pa.

(8—31 v.)

VAŽNO ZA ROJAKE.
Kdor hoče imeti dobro narejeno obleko naj pride v mojo krojačnico. Imam mnogo vzorcev vsakovrstnega blaga, da si lahko vsak izbere. Cene primerne za delo jamčin. Imam v zalogi tudi vsakovrstno opravo.

Frank Žagar.
krojač in trgovec,
Chisholm, Minn.

THE ONLY SAFE PLACE for your MONEY is in the BANK

NAŠA BANKA NAJ BO VAŠA BANKA.
Z veseljem in brezplačno dajemo mi potrebne nasvete in jasnila v raznih kupčijskih zadevah vsem onim, ki se obravnavajo na nas v takih zadevah.
Posebno pozornost dajemo pri trgovskem čekovnem posredovanju posameznih oseb, trvdki ali družbi.
PRI HRANILNIH VLOGAH PLACUJEMO PO 3 OROB.
MINER'S STATE BANK, CHISHOLM, MINN.

KADAR GRESTE V STARI KRAJ NAZAJ V STARI
ZAHTEVAJTE "TICKET" ZA
Baltimore and Ohio železnice
CHICAGO do NEW YORKA
PIŠITE: R. C. HAASE.
Northwestern Passenger Agent ST. PAUL, MINN.
po parobrodno knjižico, ki kaže vdobnosti te železnice do parnika.

Najgotovejši zaslužek
je gotovo na farmi, in zato je tudi denar najbolje naložen na zemljišču. Če imate zemljišče, imate domačijo in imate zagotovljen kruh; nič vas ne briga, če so časi dobri ali slabi, če so stavke, izpada in brezdelnost v industriji. Vi ste neprizadeti, imate stalno delo in stalni zaslužek, in kar storite je v vašo korist, ker je zemlja vedno več vredna, če se čisti in obdeluje in spreminja v lepo farmo. Kupite od kompanije, ki lasti zemljo, in je pripravljena vam pomagati, če potreba. Duluth Iron Range železniška kompanija je ustanovila več lepo se razvijajočih naselbin po St. Louis county, Minn. Zemlja se zamore kupiti od \$15.00 na prej na lahka odplačila. Pišite za podrobnosti slovenskem jeziku na:
L. B. ARNOLD, Land Commissioner
110 Wolwin Building Duluth, Minn.

V založbi Narodnega Vestnika je dobl
DELAVSKI ODŠKODNINSKI ZAKON ZA DRŽAVO MINNESOTA
(Minnesota Workmen's Compensation Act)
Cena 30 Centov
Cena 15 Centov
Navodila kako postati državljani

ZAPISNIK

XII. GLAVNEGA ZBOROVANJA K. S. K. JEDNOTE V MILWAUKEE, WIS., DNE 17. AVGUSTA 1914.

Četrta seja konvencije K. S. K. J. dne 19. avgusta 1914 od 8.—12. ure dopoldan.

Seja se odpravi z molitvijo, nakar se predajo imena delegatov. Nekaj ni navzočih, toda kmalu dospelo, tako da je zborovanje popolno.

Sledi čitanje zapisnika popolnanske seje.

Br. Nemanich predlaga, naj se tudi poleg priimkov delegatov navedejo njihova imena, ker je več delegatov, ki imajo enake priimke.

Br. Ivan Zupan priporoča opustitev naslovov pred govori, n. pr. "Slavni gl. odbor in cenjeni delegati", ali kaj podobnega.

Br. Math Jereb želi izpopolniti zapisnika glede Waukeganske mere v smislu, da bosta sestavila resolucijo Rev. John Kranjec in br. Jos. Dunda skupaj.

K poročilu o došlih brzojavkah naj se pristavi pri brzojavki iz Pueblo, Colo.: "Vabilo za prihodnjo konvencijo v Pueblo, Colo."

Preds. P. Schneller želi konec debate.

Predlog br. John Lekan, naj se sprejme zapisnik, je sprejet.

Br. Jos. Zalar prečita brzojavko br. Rev. Jos. Buh. Ista se vzame na znanje z navdušenjem ter s trikratnim klicem "Slava" Rt. Rev. Jos. Buhu.

Preds. P. Schneller vpraša br. Jos. Cvetkoviča, je li prinesel original pravil.

Br. Jos. Cvetkovič pove, da on ima triplikat pravil, ne originala. Na zahtevo je pripravil predložitveni konvenciji svoj triplikat.

Preds. P. Schneller izrazi željo, naj br. Jos. Cvetkovič predloži triplikat.

Pripomba br. P. Schnellerja, naj se konča ta debata, dokler ne prinese br. Jos. Cvetkovič svojega triplikata, se vzame na znanje z firahnim odobranjem.

Br. Jos. Rems prečita zapisnik dop. seje.

Br. Jos. Cvetkovič predlaga, da se zapisnik sprejme. Sprejeto.

Predlog br. Iv. Zupan, naj vsak delegat pove svoje ime, kadar hoče govoriti, je sprejet.

Br. M. Šukle predlaga, naj se voli gospodarski odbor. Sprejeto.

Br. Brenee predlaga br. Fr. Steje.

Rev. A. Sojar predlaga br. Jos. R. Zupan.

Br. Jos. Cvetkovič predlaga br. Fr. Plemel predlaga br. M. Oberžan.

Rev. Jos. Tomšič predlaga br. John Telban.

Br. dr. M. J. Ivec predlaga, naj se volijo v gosp. odbor samo štiri osebe.

Br. John Malerich predlaga pet oseb. — Sprejeto.

Preds. P. Schneller naznani opravilno vrh zdravnika br. dr. Jos. Graheka, da mora oditi do doma po važnih opravkih.

Br. A. Nemanich pripomni, da mora vrh zdravnik počakati do hitve neresenih prošenj za odškodninski podpora.

Br. dr. Jos. Grahek izrazi željo, naj se zadeve čimprej rešijo, in mogoče še dopoldan.

Br. Jos. Svete pove, da odškodninski odbor še ni končal z reševanjem vseh točk, ter prosi, naj se dalo odboru eno uro odmora za hitro rešitve.

Br. Jos. Cvetkovič predlaga, naj se vsako opravilo dopoldan, a ne več popoldan.

Sledi še par predlogov in istem smislu, nakar prične br. Jos. Svete z tozadnim poročilom, in si:

- 14) Jos. Ivec, dr. št. 29, \$75.00.
- 15) Kat. Gršič, dr. št. 29, \$25.
- 16) Jos. Držaj, dr. št. 30, \$100.
- 17) Mike Kuzma, dr. št. 30, \$200.00.
- 18) Anton Osredkar, dr. št. 53, \$75.00.
- 19) Agnes Cepan, dr. št. 53, \$25.00.
- 20) Mary Čelesnik, dr. št. 53, \$25.00.
- 21) Matija Sedlar, dr. št. 65, \$50.00.
- 22) John Peterlin, dr. št. 65, \$50.00.
- 23) Mary Miklich, dr. št. 65, \$75.00.
- 24) B. Brodarich, dr. št. 70, \$50.00.
- 25) Roza Fajfar, dr. št. 78, \$25.
- 26) Alojzija Kržišnik, dr. št. 78, \$25.00.
- 27) Peter Stanovnik, dr. št. 79, \$25.00.

Nekaterim članom se prošnja za podporo zavrne.

Med čitanjem odločitve podpor so se čitali razni predlogi in vprašanja. Važnejše so bile naslednje točke:

Preds. P. Schneller vpraša br. R. Kompere, bi li mogel kdo tožiti K. S. K. J., ako se mu ne izplača polna odškodnina.

Br. R. Kompere: Odškodnina bi bila pravilno izplačana iz odškodninskega sklada, ne iz posmrtninskega.

Br. Jos. Cvetkovič vpraša, koliko je denarja v odšk. skladu? Zajedno predlaga, naj se plačajo samo notranje operacije.

Br. Jos. Zalar pove, da je bilo v odšk. skladu dne 30. junija 1914, 3138 dol. in 35 centov, ter bo v pokritje teh odšk. stroškov razpisan poseben assessment.

Br. Ant. Gerdina priporoča, naj se sprejemajo poročila odšk. odbora na znanje. — Sprejeto.

Br. Banich predlaga upoštevanje odborovih ukrepov ter naj se vse podpore pod 100 dol. smatrajo kot dar, in ne kot odškodnina. — Sprejeto.

Br. Jos. Seliškar predlaga, naj se smatrajo poročila odšk. odbora kot predlogi. — Sprejeto.

Br. dr. M. J. Ivec predlaga, naj se plača Ch. Kompere dr. št. 2 podpora \$200 za izgubo štirih prvov. — Sprejeto.

Br. Jos. Rus št. 7 priporoča izplačilo podpore \$100 št. Cesar. — Sprejeto.

Heleni Jelenič se bo dala podpora, ako bo z zdr. izpričevalom dokazala, da je roka zgubljena. (Predlog br. Jos. Rus št. 7). Sprejeto.

Prošnja M. Mavrin dr. št. 20 za odškodnino radi izgube krvi se zavrne.

Prošnja Jer. Vidmar dr. št. 60 za odškodnino radi operacije na nosu se zavrne.

Prošnja M. Miklich dr. št. 65 se bo upoštevala, ako bo poslano zdravniško izpričevalo.

Prošnja Jožef Pezdire dr. št. 78 se zavrne, ker ni zdr. izpričevala.

Prošnja za podporo je bilo rešenih 32. Nato sledi čitanje pisem in brzojavk.

Vsem odpošiljateljem pisem in brzojavk se zakliče trikrat "Slava", nakar se seja z molitvijo zaključuje.

Paul Schneeller, predsednik.
R. Zupanec, zapisnikar.

Seja dne 19. avgusta 1914.

Predsednik odpravi sejo ob 2 uri popoldne.

Navzoči ves glavni odbor in vsi delegati.

Duhovnik moli.

Z ozirom na to, da je povabila slovenska naselbina v Milwaukee skupščino danes zvečer, predlaga brat Cvetkovič, da se seja zaključuje ob petih popoldne. Podpirano in sprejeto.

Odškodninski odbor nadaljuje s svojim poročilom.

Prisodila so se na predlog tega odbora sledeča darila oziroma odškodnina in sicer:

- Johnu Benko dr. št. 61, \$20.
- Peter Vstanovniku št. 79, \$25.
- Karolu Mataja št. 84, \$75.
- Jožefi Bavec št. 93, \$25.50.
- Antonu Mlakar št. 93, \$25.
- Tereziji Petrovič št. 95, \$25.
- Mary Kastelic št. 103, \$25.
- Mary Stonič št. 108, \$25.

Seja dne 20. avgusta dopoldne.

Seja prične se ob 9. uri zjutraj z molitvijo.

Navzoči cel glavni odbor in vsi delegati, izvenški bratov dr. Graheka, Ig. Česnika in Mat. Jereba, kateri so šli radi nujnih opravkov domov.

Tajnik prečita zapisnik zadnje seje.

Brat Jos. Klepec predlaga in brat John Germ podpira da se ta zapisnik sprejme s sledečo spopolnitvijo:

Brat Jos. Cvetkovič predlaga in

Francis Kraus št. 108, \$25.
Josip Podpečnik št. 110, \$25.
Ivani Logar št. 121, \$25.
Mariji Krcalič št. 144, \$25.
Johnu Pelniku, \$25.
Ferdinandu Raušer št. 93, \$100.
Bratu John Plutu št. 100, \$100.
Bratu John Mesojedec št. 7, \$50.00.

Prošnja na nogi operiranega in že jako dolgo časa za delo nesposobnega brata Frank Kompere št. 90 se odloži za toliko časa, dokler prvi tajnik ne dožene, da je bil navedeni brat v odškodninskem odseku in dokler ne prinese zdravniškega spričevala.

Prošnja Jos. Benkoviča se za sedaj na predlog brata R. Seliškara odbije, ker iz priloženih zdravniških spričeval nikakor ni razvidno, da so poškodbe Benkoviča take, da bi bil upravičen da kakke podpore.

Brat Rudolf Kompere, kateri dotičnika pozna, izjavlja, da je ta vreden podpora, ker mu je bila noga izvita in mu je zdravnik pri operaciji več kosičje iz stopala izvlekel in da dosedaj še res ni sposoben za kakko delo.

Na podlagi te izjave določilo se je, da se podari bratu Jos. Benkoviču \$75, ako prinese še eno zdravniško spričevalo, iz katerega bo razvidno, da je res za delo nesposoben.

Vrhovni zdravnik dr. Grahek dobil je brzojavko, da mora priti po nujnih opravkih domov. Delegacija je v to privolila, ko je dovolil, da ga glavni odbor pri prihozbah, ki bi znale bile proti njemu, zastopa.

Prošnja brata Frank Mihavara št. 29, kateri je zgubil vid na enem očesu, se zavrne, ker je dotični že dobil odškodnino označeno v pravilih.

Prošnja brata Jakoba Grebenc št. 16, kateri se je obostrel in mu ne ena roka na podlagi različnih izjav za delo nesposobna, se ne more rešiti za nedoločen čas, ker po pomenju dr. Seliškara iz priloženih zdravniških spričeval ni razvidno, kakšne končne posledice bo ta poškodba imela.

Glede prošnje Mihaela Kozarja št. 5 se je z ozirom na to, da se iz priloženih zdravniških spričeval nikakor ni dalo dognati, kake poškodbe da je zadobil in kake posledice bodo taiste imele, sklenilo, da se mora, ker blizu Milwaukee stanuje, sam konvenciji predstaviti.

Brat Anton Erčul št. 135, poroča, da je odšel član tega društva John Ravnarik, kateri je bil na jetiki in revmatizmu bolan, v staro domovino in da se je, ker mu je njegovo društvo plačalo potne stroške v znesku \$54.33, dokumcam, kateri je imel napram drugetarnu odgovodal vsem pravištvu in Jednoti.

Na predlog brata I. Česnika sklenilo se je, da se Jednota (?) društvu št. 135 povrne.

Istotako se je na predlog brata Anton Nemanicha sklenilo, da se povrnejo potni stroški \$60 društvu sv. Janeza Evang. št. 65, Milwaukee, Wis., katere je plačalo udu Frank Armic-u, ki je bil neodzdravljiv, se podal v staro domovino in se postavno odpovedal vsem pravicam naprav omenjenemu društvu in Jednoti.

Delegat brat Ignac Česnik se za nedoločen čas od predsednika od sej oprosti, ker ga nujna opravila kličejo domov.

Tajnik prebere brzojavne oziroma pismene pozdrave.

Odpošiljateljem zakleala se je trikrat "Slava" in ob polu 6. uri zvečer zaključila seja z molitvijo, a preje se še soglasno sklenilo, da ako se je kateri član ali članica, katerih imena so označena v tem zapisniku, odpovedala biti pri odškodninskem oddelku s svojim lastnoročnim podpisom, ni opravljena k že tukaj prisojenemu darilu oziroma odškodnini.

Jos. Rems, pomožni tajnik.

brat Mat. Pogorelec podpira, da se podari onemoglemu bratu Plutu št. 100 radi onemoglosti \$100.

Brat Ant. Nemanich predlaga, brat Geo. Nemanich podpira, da se temu onemoglemu bratu izplača polovica usmrtnine in da preneha biti ud Jednote. V slučaju, da ne bi te ponudbe sprejel, da se mu izplača darilo \$100.— Sprejeto.

Zapisnik se na to sprejme.

Brat Ant. Nemanich predlaga in brat Geo. Nemanich podpira, da plača Jednota bratu Mihaela Kozarju št. 5, vožnje stroške in da se taisti kakor hitro mogoče predstavi konvenciji v svrhu zdravniške preiskave. Sprejeto.

Brat Jakob Cukljati predlaga, da konvencija izvoli začasni nadzorniški odbor, kateri naj bi čim prej preiskal knjige o premoženju Jednote.

Po zelo živahni debati glede te zadeve predlaga brat Fr. Banich z ozirom na to, da bi pregled knjig trajal mogoče nad tri dni, da naj State auditor pri končni seji glavnega odbora pregleda vse knjige in povdarja, da je brat glavni tajnik v jako preglednem računju izkazal izdatke in dohodke, kakor tudi kje se Jednotino premoženje nahaja in na kak način je zavarovano. Ker je brat Cukljati svoj predlog umaknil, sprejet je bil predlog brata Frank Banicha.

Brat J. Cvetkovič predlaga, br. dr. Seliškar podpira, da naj konvencija sprejme Nat'l Fraternal Congress lestvico, da se zadosti zahteve posameznih držav za pridobitev charterja.

O tem predlogu pričela se je dolgotrajna debata, v katero je posebno dr. Seliškar posegel ter razjasnil koristi Nat'l Fraternal Congress lestvice, kakor tudi takozvane Mobile Law. Ker je bila zadnja navzočim precej nejasna, naprosil je brat predsednik z ozirom na važnost te zadeve, navzočega brata Rud. Kompere, kateri je odvetnik, da naj pri popoldanski seji konvenciji pomen te postavne raztolmači, da se na ta način kakva morebitna velika napaka prepreči.

Zaključek seje ob 12. uri z molitvijo.

FRANK BOJC, podpreds.
JOS. Rems, pomožni tajnik.

20. avgusta 1914 od 2.—6. pop.

Seja se odpravi z molitvijo.

Nato se prečitajo imena delegatov. Navzoči so vsi.

Po prečitaniu zapisnika br. Jak. Seliškar predlaga, naj se ne tiska imen operacij. — Sprejeto.

Gl. tajnik br. Jos. Zalar pripomni, naj se poleg imena dotičnega, ki je dobil podporo, pristavi tudi ime, oziroma št. društva. — Sprejeto.

Predlog za podporo M. Miklich št. 65 za odškodnino \$25.00, kot jo je predlagal odšk. odbor, je sprejet.

Br. Jos. Dunda vpraša, so li vsi člani, ki so dobili podporo, v odšk. oddelku?

Preds. P. Schneller pojasni, da so vsi člani v odšk. oddelku razun onih, ki so se odpovedali na podlagi lastnoročnega podpisa. Vsem onim, ki so odklonili odšk. zavarovanje, naj gl. tajnik ustavi izplačilo podpore.

Br. Cvetkovič predlaga, da se preide k točki dnevnega reda.

Br. John Deeman predlaga in br. M. Jerman podpira, naj se zapisnik sprejme. — Sprejeto.

Br. Rud. Kompere poda pojasnilo, kaj pomeni "Mobile Law".

Br. Cvetkovič povdarja še enkrat svoj dop. predlog, ki se glasi, naj se sprejme "National Fraternal Congress" lestvica ter zadosti zahtevam posameznih držav."

Br. Jos. Dunda prosi za navedbo kacega konkretnega slučaja in zahtevo pojasnila, kako se smatra 90 odst. vrednosti? Ni li to identično zahtevanje, da mora vsak ud vplačati \$900 za 1000 dol. smrtnine? (Klici: Ne!)

Preds. P. Schneller opozori, da ni bil stavljen predlog, naj se sprejme Mobile Law v celoti. Citira predlog br. Jos. Cvetkoviča ter pozivlja br. dr. Jak. Seliškarja, naj da pojasnilo br. Jos. Dundu.

Br. Jos. Dunda: Ali bo zadostovalo v vseh državah, če se vpele samo National Fraternal Congress lestvica?

Preds. P. Schneller: Ne bo.

Br. Jos. Dunda: Torej se bo za nekatere države vpejal Mobile

Law, za nekatere pa N. F. C. Lestvica, in v tem tiči razlika v delovanju.

Preds. P. Schneller temu pritrudi.

Br. Fr. Boje pripomni, da je postavna zahteva, da se mora vsaka tri leta sklad približati za 5 odst. zahtevanemu skladu.

Br. dr. Jak. Seliškar navede en konkretne slučaj ter pripomni, naj se predlog br. Jos. Cvetkoviča izpopolni v toliko, d se bo glasil: "Naj se sprejme National Fraternal Congress lestvica ter zadosti zahtevam posameznih držav, da se dobi Charter v vsaki državi." Ta predlog podpira br. M. Jerman.

Sprejme se predlog da se debata zaključuje.

Rev. J. Kranjec: Ali je zaključena tudi debata o Mobile Law? Preds. P. Schneller: Ne.

Sledi glasovanje o zgoraj omenjenem Cvetkovičevem predlogu z dostavkom br. Jak. Seliškarja. Na zahtevanje ustmeno, in sicer so glasovali z "ja" vsi tisti, ki so bili za sprejem predloga, z "ne" pa vsi oni, ki so bili proti sprejemu.

Proti so glasovali: Jos. Sitar; Jos. Dunda; John Lekan; Pet. Rožič; Jos. Pavlovič; John Filipič; Jos. Lokar; Geo. Weselich; Jos. Miroslavich; Fr. Trempuš; Nikolaj Prokšelj; Math Stefanich; Ant. Bukovec; Geo. Fortun; Math Judnich; Math Vidmar; Matija Belavich; Marf. Dergane; Jos. Rudman; John Petritz; Peter Majerle; Josip F. Skrinar.

Predlog br. Jos. Cvetkoviča je bil sprejet s 101 glasom "ja" proti 23 "ne".

Nato prečita br. Jos. Dunda pismo, ki je je poslal v imenu predsednika Združ. Držav, Woodrow Wilson, njegov privatni tajnik. Pismo se glasi:

The White House, Washington, August 18, 1914.

Mr. Joseph Dunda, Milwaukee, Wis.

My dear Sir:

The President deeply appreciates the friendly message which you and your committee addressed to him in the name of the Grand Catholican Slovenian Catholic Union, and he asks me to convey to you and to all who were concerned an expression of his warm thanks.

Sincerely yours,

J. V. TUMULTY,

Secretary of the President.

Pismo se vzame z navdušenjem na znanje, in na predlog br. Ant. Nemanicha se naj stavi v zapisnik dobesedno. — Sprejeto.

Br. Math. Šukle vpraša, kaj da pride nova lestvica vpoštev? Preds. Schneller pojasni, da bo naznanilo delovanja na podlagi nove lestvice podano takrat, kadar bodo vložene prošnje za dovoljenje delovanja v vseh državah.

Br. Rems pripomni, da delovanje v državi New York ni dovoljeno drugače kot na podlagi nove lestvice.

Gl. tajnik Jos. Zalar pove, da bo takoj naznanil vsem Insurance komisarjem sprejem National Fraternal Congress lestvice.

Br. Anton Hočvar vpraša, kako se bo plačevalo zanprej, ali po vstopu v društvo ali po dosedanji starosti?

Predsednik P. Schneller odgovori, da bo sedanji odbor priporočal, naj se plačuje po letih, kot je kdo vstopil.

Br. Jos. Dunda: Pri nekaterih članih nis o vpisani natančni datum rojstva; kako se bo to vpoštevvalo?

Preds. P. Schneller: Vpošteval se bo bližnji rojstni dan, to je starost pod 6 mesecev se ne vpošteva, a starost nad 6 mesecev se prišteje kot izpolnjeno celo leto.

Br. Jos. Zalar vpraša, kaj bo z onimi, ki bodo zvišali smrtnino?

Br. Anton Grdina priporoča, naj bo merodajna starost oz vzišnanju. To naj velja za celo zavarovalnico, ne samo za zvišani del.

Br. M. Jerman stavi protipredlog, naj se assessment plačuje za prvotno zavarovalnico od takratne starosti, novi pa od dneva zvišanja.

Po raznih debatah med katerimi tudi brat Kompere pojasni celo zadevo s postavne stališča, se sprejme predlog br. M. Jerman z dostavkom predsednika P. Schnellerja, "če država dovoli".

Rev. A. Sojar vpraša, ali se moreje plačila za operacije vstaviti z današnjim dnem, ker so itak v nesoglasju s pravili?

(Dalje prihodnjice).

Samostojno Slov.-Hrv. Podporno Društvo Složni Bratje

Ustanovljeno 1 svečana 1913, Eyeleth, Minn.

Društveni odbor:
Predsednik: John Intihar, Box 123. Podpredsednik: Fr. Okoren, Box 715.
I. tajnik: Frank Peterlin, Box 706. II. tajnik: Anton Lavrič.
Blagajnik: Josip Francelj, Grand Av.

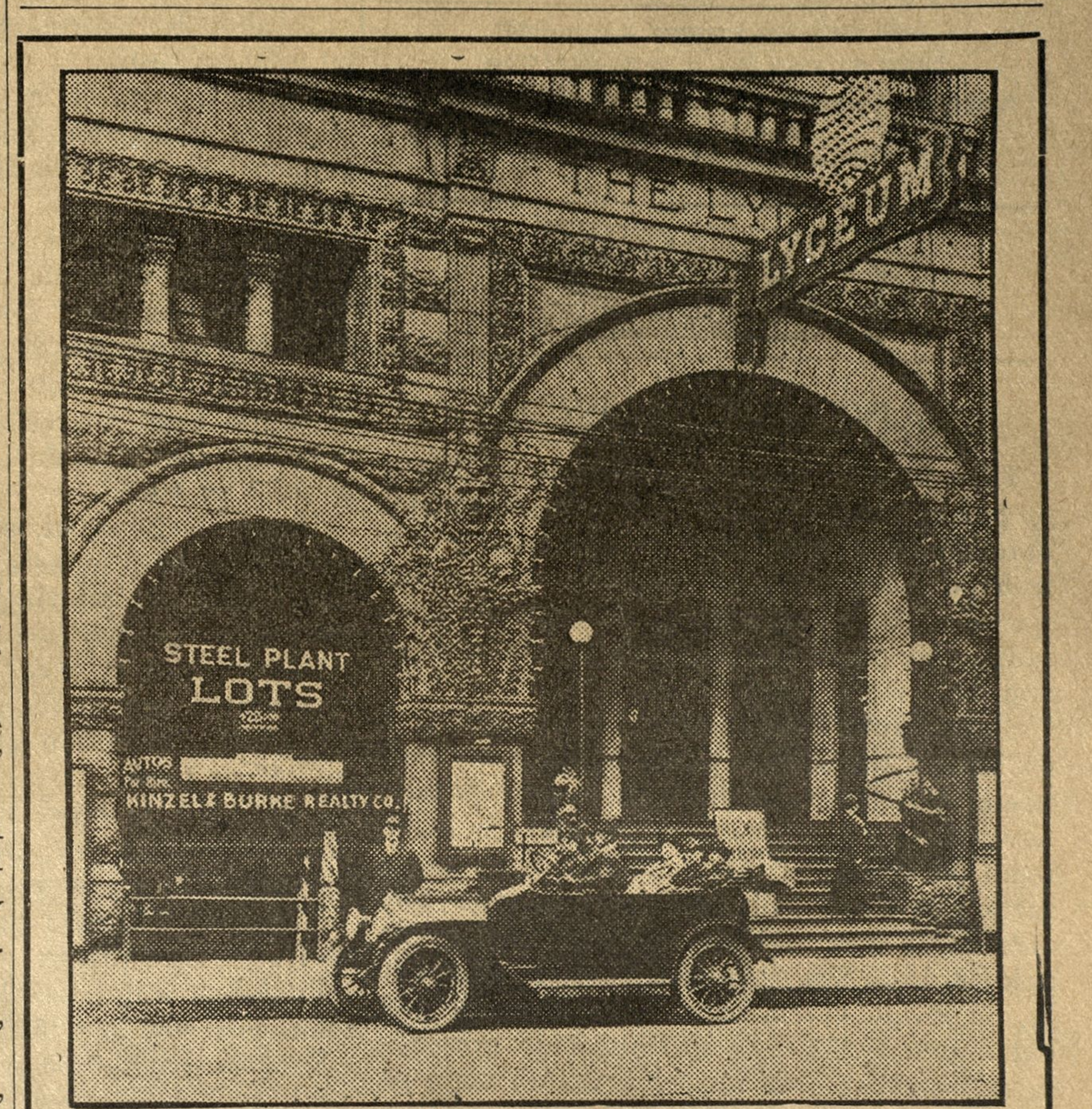
Bolniški odbor:
Frank Blatin, predsednik. Math. Hrovat za mesto.
Gregor Gregorič za Spruce Loc. Frank Platar.

Nadzorniki:
John Tanko, Frank Strukelj, John Kapuš.

Društveni zdravnik: Dr. Johnson.

Redne seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani Josip-Francelj.

Dragi rojak Slovenci in Hrvati! Zanimajte se za naše podporno društvo, katero vam nudi lepo podporo v slučaju bolezni.

Skupina naših strank, ki odhaja iz našega urada na STEEL PLANT.

Ako hočete zvedeti zastoj, vse podrobnosti glede jeklarn, izrežite ta kupon in pošljite izpolnjenege na:

Duluth Brewing & Malting Co.
DULUTH, MINNESOTA.

Vari najboljše in rojakom dobro znano pivo v steklenicah poh imenom "REX", kakor :-: :-: tudi pivo v sodčkih. :-: :-:

Math. Kostainshek
upravitelj za Mesaba Range. :-: Virginia Minn.

MAJHEN NAROD, KI IMA DOSTI ZAVEDNIH LJUDI, JE VEČ VREDEN KO VELIKI, KI OBSTOJA IZ SAMIH SOCIJALNIH NIČEL.

Barrows, Minn.
na Cuyuna železnem okrožju.

Nova naselbina z evliko bodočnostjo. Woodland Park addition je ravno razdeljen v lote. Pravi park z lepim senčnatim drevjem, ravno kot pod, samo nekaj blokov od krasne Mississippi reke in od rudnikov. To je prostor kjer kupite nekaj lot, katere so sedaj po \$100. do \$250., na lahka mesečna odplačila. Cene se bodo zvišale, kakor hitro se bo otvorilo več rudnikov in postestna železnica. Za podrobnosti se obrnite na

Barrows Realty Co.
312 PROVIDENCE BLDG., DULUTH, ali FIRST NAT'L BANK, BARROWS, MINN

SA BANKA.
ne navre in
onin, ki se du
m čekovnem pr
družb.
JEMO PO 3 OBR
WISHOLM, MINN
NAZAJ V STAR
ET" ZA
o železnica
YORKA
ASE.
ST. PAUL, MINN
vdobnosti te železn
zaslužek
tudi denar najboljše
ate zemljišče, malo
n kruh; nič vas ne
če so stavke, mo
v ste neprizade, v
služek, in kar stori
na vedno več vredn
eminja v lepo famo
lasti zemljo, in je pr
e potreba. Duluth o
anja je vstanovila d
bin po St. Louis cen
kupati od \$15.00 za
šite za podrobnost

Commissioner
Duluth, Minn.

Vestnika je dolo
VSKI
KI ZAKON
MINNESOTA
Centov

ati držav
Centov

"Narodni Vestnik"
National Herald.
Slovenic Semi-Weekly.
Owned and published by the
Slovenian Printing & Publishing Company
a corporation.
Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.
National Herald
Issued every Monday and Thursday; subscription yearly \$2.00
Rates on application
The best advertising medium among Slovenians in the Northwest
Entered as second-class matter May 11, 1911 at the post office
Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879.

"NARODNI VESTNIK"
izdaja
Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.
tjaha vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročnina stane:	
Za Ameriko za celo leto	\$2.00
Za Evropo in Kanado za celo leto	\$3.00
Za celoletno naročnino	\$1.00
Za evropsko in kanadsko naročnino	\$1.50

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.
Denarne posiljitve in dopisi se naj posiljuje na naslov:
"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street, Duluth, Minn.
Telephone, Melrose 1113.

NAJVEČJA NESRAMNOST.

Tako in nič drugače ne moremo imenovati par možičeljnih skovane "Zveze slovenskih katoličanov v Ameriki." Res, še tega je bilo treba, da se zanesemo med ameriške Slovence starokrajško strankarstvo, da bomo imeli tudi tu klerikalizem, t. j. ockljo vsakatega napredka med Slovenci v Ameriki.

Shod "katoličanov" dne 11. avgusta t. l. v Chicago, Ill., se sicer sklicateljem ni obnesel, udeležba je bila tako slaba, da je ustanovitelje nove "Zveze" lahko sram, vendar je kljub temu pozornost na mestu. Duhovnikom so na razpolago razni pripomočki, ki so sicer zelo neeudni in nasprotujejo delovanju njihovega poklica, ki bi jim moral biti vzvišen, ali znano je, da imajo v tem oziru tako kosmato vest kot cigan. V Chicagu sklicani shod pomenja za sklicatelj veliko blamažo, katero bodo pa vsekakor hoteli oprati! Kakšnih umazanih sredstev se bodo poslužili, si lahko mislimo.

Kar se tiče organizatoričnega dela, se mora pripoznati, da duhovniki ne odnehajo, ako so se poprijeli nečesa. Prepričani smo, da bodo s prižnice, v spovednicah itd. začeli pestiti ljudi, naj vstopijo v to Zvezo, ako nečajo izgubiti nebeskega zveličanja. Rovali bodo na vse strani kot krt, vse pod krinko vere, samo da spravijo pod se narod, kateremu so se začele odpirati oči, in ga ga vržejo nazaj v temo.

Če bi ta Zveza hotela delovati samo med svojimi pristaši, če bi jim bilo v resnici ležeče samo na tem, da obvarujejo svoje backe pekla in hudiča, se gotovo ne bi oglasili ampak dali še svoj blagoslov onim ljudem, katerim itak ni pomagati. Toda tu se gre za nekaj drugega; ustanoviti in razširiti nameravajo organizacijo po vzoru klerikalne stranke na Kranjskem, ki dela vedno zdravo in prepire. Klerikali in na Slovenskem so vsaj politična stranka, ameriška klerikalna Zveza se pa menda ne boče podstopila priti v političnem oziru v ameriškansko javnost, ker bi slabo naletela. V tej deželi ni na političnem polju tal za spletkarije, to vedo ti ljudje prav dobro, zato si nečajo osvoboditi svoje okrožje, v katerem bi morali neovirano "delovati" ter guliti "dobro in verno ljudstvo."

Roge so pokazali takoj in sicer s tem, da so napovedali vojno delavskemu in naprednemu časopisu. Niti "Glas Naroda" ni po njihovi volji, dasi še nismo videli, da bi ta list kdaj odločneje nastopil proti nazadnjaštvu in delavskim krvjavim. Kako jim mora mrziti tedaj šele izrečno delavsko in napredno časopisje! Menda zdražbar Sojar je našteval na zborovanju v Chicagu, koliko "protivrskih" listov imamo. Našel je vse, izvel pa "Ave Marijo" in "Amerikanskega Slovenca". Vsi drugi listi, ki se deloma ali izrazito poganjajo za delavske težnje in pravice, so pa po njegovem mnenju v službi samega satana! To je prefidnost, ki presega vse meje.

Ljubo nam boče, ako izrazijo naši somišljeniki svoj mnenje o tej zadevi. Naši novopečeni klerikali ne bodo odnehali, treba je torej, in dolžnost vseh zavernih delavcev je, da takoj sedaj nastopimo z vso odločnostjo proti temu spletjarjem, ki se bojijo resnice kot hudič križa. Že na svojem klavrnem shodu so imenovali zavedne delavce sovraže!

Kako boče odgovorilo zavedno delavstvo na to nesramnost?!

NEUTRALNOST ŠVICE.

Med vsemi evropskimi državami, ki so proglasile nevtralnost tekom sedanje splošne vojne, se nahaja Švica v najbolj kočljivem položaju. Na treh straneh meji na dežele vojskujočih se vlasti, in samo čez St. Gotthard in Simplon ter visoko čez gore vodeči prelazi jo vežejo z dosedaj še vedno nevtralnimi Italijo. Ako se boče slednja tekom vojne postavila na to ali ono stran, pride Švica v še sitnejši položaj. Neglede na posledice mogočega kršenja nevtralnosti, bi prišlo prebivalstvo že radi tega v resen položaj, ker bi bil dovoz živin popolnoma odrezan. Vojskujoče dežele namreč ne dopuščajo izvažati ničesar, kar more služiti za prehranitev vojakov in prebivalstva, Švica se pa skoraj ne more sama vzdrževati. Mesa in mleka seveda ne bi pogrešali tamošnji prebivalci. Zato skrbijo bogati pašniki visoko gor na planinah, kjer nimajo vojaki ničesar iskati. Toda kruha in moka bi kmalu zmanjkala, kajti tudi v mirnih časih ne more proucirati Švica toliko žita, kolikor ga potrebuje za prebivalstvo v deželi. Od vseh kantonov v deželi se pridelava samo v treh ali štirih nekoliko več žita, kakor ga potrebujejo. Uvoz iz inozemstva je tedaj velik, in znaša na leto povprečno 151 milijonov frankov. Pri prebivalstvu, ki šteje le malo več kot 3 1/2 milijona duš, to že nekaj pomeni. Seveda je tudi pomisliti, da je naval tujcev v to deželo silno velik.

Švicarska industrija boče vsekakor po vojni hudo prizadeta. Saj so ravno v sedanjem vojno zapleteni narodi njeni najboljši odjemalci, pred vsem Nemčija, ki je že leta 1905 uvozila za 221 milijonov frankov švicarskega blaga. Nekako polovico toliko se je eksportiralo v Francijo. Potem pridejo Avstrija, Italija in Anglija kot nadaljnji odjemalci. Pri uvozu inozemskega blaga v Švico je bila udeležena Nemčija v istem letu z 376 milijoni frankov, Francija s 238 milijoni, Italija s 169 milijoni in Avstrija z 82 milijoni. Glavni proizvodi švicarske eksportne industrije so bombažni, svilnatni in spominski izdelki, ure in stroji. Ta izvozna trgovina mora propasti prej ali slej. Ako nastopi v večji meri izvoz klavne živine, to ne boče veliko pomagalo, cene potrebnih poskočijo na vsak način.

TUDI V AMERIKI IMAMO STRAŠNO VOJSKO.

Ves svet upira sedaj svoje oči v Evropo, kjer se koljejo narodi, zgražanje je splošno, toda na žrtve industrije in industrialne vojne, ki se bje pri nas v Ameriki, menda malo kdo misli, ako ni ravno naravnost prizadet. Delavcem je znano, da se borijo premogarski delavci v Colorado že dolgo časa za lastniki rogov za pripoznanje svojih pravic, da je tam že tekla nedolžna kri mož, žen in otrok, a na vse to se je sedaj takorekoč pozabilo. Pozabiti se pa te naše notranje borbe ne sme, kajti naše notranje zmede morajo biti za nas veliko večjega pomena, kakor pa vojni zapletljaji v stari Evropi, katere so izzvale kronane glave.

Lastniki premogovih rogov v državi Colorado dovoljuje namreč tako nemarno poslovanje, da zahtevajo coloradski rudniki skoraj trikrat toliko žrtve, kakor drugi v vseh Združenih državah, in prilično štirikrat več, kakor v posameznih državah, kjer pripoznavajo lastniki rogov premogarske unije.

Statistika, katero je priobčil "Bureau of Miners of the Interior", dokazuje nepobitno, kako se igrajo lastniki premogovih rogov v Colorado s človeškimi življenji.

Leta 913 je delalo v premogovnikih v Colorado 13.000 delavcev. Od teh jih je bilo ubitih 108, ali povprečno 8:31 na tisoč.

V sosedni državi Wyoming, kjer pripoznavajo lastniki rogov zvezo "United Mine Workers", je delalo isto leto 11.036 ljudi. V tej državi je bilo ubitih 26 ljudi, ali povprečno 3:24 na tisoč.

V državi Missuri je bilo zaposlenih v istem letu 10.143 premogarjev, toda pri tem delu je izgubilo življenje samo 10 ljudi ali povprečno 0:99 na tisoč.

V državi Iowa, kjer je pripoznana unija, je bilo uposlenih v rudnikih l. 1913 16.514 premogarjev. Ubityh je bilo 26 ljudi, ali povprečno 1:57 na tisoč.

Država Illinois, ki je najbolj organizirana v Združenih državah, je imela zaposlenih 79.490 premogarjev. Življenje jih je izgubilo 164, ali povprečno 2:06 na tisoč.

V Oklahomi je bilo zaposlenih 8.544 ljudi, ki so vsi člani United Mine Workers. V tej državi je zahtevalo delo 23 žrtve, ali povprečno 2:69 na tisoč.

Država Indiana, ki je tudi organizirana, je imela leta 1913 v premogovnikih zaposlenih 22.415 ljudi, od katerih jih je izgubilo življenje je 66 ali povprečno 3:08 na tisoč.

Ohioski lastniki rogov so imeli v svojih premogovnikih zaposlenih 45.527 unijskih rudarjev. Ubityh jih je bilo od teh 165, ali povprečno 3:67 na tisoč.

Leta 1913 je bilo v Združenih državah 728.355 premogarjev. Od teh jih je izgubilo življenje 2785 ali povprečno 3:83 na tisoč.

V državi Colorado pa znaša odstotek ubityh ljudi 8:31 na tisoč.

Poglejmo sedaj, koliko žrtve so zahtevali coloradski rovi leta 1910.

V enem letu je bilo uposlenih v premogovih rovih 14.768 delavcev. Ubityh pa jih je bilo 319, ali povprečno 21:6 na tisoč.

Povprečno število v Združenih državah ubityh ljudi leta 1910 pa je znašalo 3:90 na tisoč, torej samo eno sedmimo povprečnega števila nesreč v Colorado.

To so statistični podatki, toda lastniki rogov v Colorado trdijo, da nimajo ničesar oprizniti in da se ne morejo ozirati na zahteve delavcev.

Ali je tedaj čudno, da so rudarji zastrajkali, da nečajo čakati smrti, ampak da zahtevajo razmere v rudnikih, da ne boče v večni nevarnosti ter unijo, ki jih bo štutila. Delavci ne pozabite te vojne, katero vodijo vaši sotrpini v Colorado, podpirajte jih gnotno, da dosežejo svoj cilj in končno zmago. V štrajkarski sklad Narodnega Vestnika za potrebne štrajkarje v Colorado je prišlo dosedaj bore malo, zganite se in pomagajte svojemu bližnjemu, da ne boče triumfiral nenasitni kapitalizem!

Vsekakor boče morala Švica velko trpeti pod sedanjim evropskim vojno. Splošno negotovost v deželi mora povzročiti tudi dejstvo, da obstoji desetina prebivalstva iz inozemcev, h katerim je treba prištevati še vojne begunce iz vseh dežel.

Dasi se prebivalstvo Švice deli v tri narodnosti, so vsi edini v tem, da so v prvi vrsti Švicarji, katerih prva in glav. dolžnost je skrbeti za dobrobit dežele. Lastni interesi zahtevajo, da ohrani Švica nevtralnost, in da jo po možnosti varuje; zato je bila vsa švicarska vojna sila sklicana pod orožje. Na vseh važnejših obmejnih prelazih se nahajajo močne čete, da zabranijo prekračanje meje sovražnim četam, ali razorožijo bežeče čete.

Preko Jure vodeči prelazi so močno utrjeni, v utrdbah je dovolj vojaštva, da onemogoči vsak upad. Velike utrdbe na St. Gotthard ter drugod imajo tako močno posadko, da upad iz Italije sovražnikom ne bi bil lahek. Tudi na avstro-ogrski meji stojijo trdne utrdbe. Sploh je namen kake četrt milijona broječe švicarske armade edino ta, da zavrne mogoče prodiranje kakih tujih čet v njihovo deželo. Švica ima od treh strani naravne utrdbe, od prta je le proti severu, torej Nemčiji. Pa tudi tam je mogoče odbiti naval sovražnika s pehoto in artiljerijo.

Švica torej skoraj gotovo ne boče zapletena v splošno evropsko vojno, toda gospodarsko bo hudo trpela. Uvoz boče menda kmalu popolnoma ustavljen; tujcev ne bo, od katerih ima prebivalstvo največ dobička, in tako boče dežela trpela vsled te nesrečne vojne. V nobeni nevtralni državi ne bodo tako željno pričakovali konca sedanjega klanja, kakor naš v Švici.

Polg vedeželjnosti ima človeška duša še neko drugo potrebo, neko žejo, katere mu ne more ugasiiti znanje in spoznanje, ne vsa morda in učenost tega sveta. Kar je otroku igra, to je odrastlemu, pravilno ustvarjenemu človeku umetnost, ki se je tudi razvila iz igre, umetnost in poezije! — In še več mislečemu in čutečemu človeku podaja življenje toliko nemira, znotraj in zven, toliko vidi v njem nepopolnosti, krivice, toliko bede, da hrepeni zdaj pa zdaj vsaj za nekoliko časa zapustiti ta svet ter prestaviti se v neko drugo, neko objubljeno deželo, kjer vladajo drugi, ž njim rojeni, in srec mu zapisani zakoni; kjer je vse, kar je, to, kar hoče biti, pa zaradi mnogih ovir in zaprek biti ne more, kakor je težko v naravi najti popolen kristal. Videti hoče neko vzvišeno, očiščeno podobo življenja, ne take, kakor mu jo podaje fotografija z vsemi malenkostmi in slabostmi in kakor mu jo ponuja moderno slovstvo. Človek bodi v ti podobi človek, ne angelj, kar se očita idealizmu, a tudi ne zver, ne pošast, nesnage tu ne mara in sruroda, ne uholobnega ropota; tega le preobila uživa v vsakdanjem življenju. Odpočiti se hoče tu od tiste duhomorne bede, ki jo vidi vsak dan toliko okoli sebe. Ne zadošča mu ta sama posnema življenja, bodi še tako zvesta, da si je tudi to neka umetnost ali umetnost na nižji stopnji.

Pospesevati razvoj človeškega rodu, dvigati ga iz prahu, čistiti in blažiti mu srec ter tako približavati ga visokemu smotru, za kateri je ustvarjen: ali ni to sveta, vzvišena, prava božja služba?

Govorje narodu, kadar imajo fanatiki prvo besedo, za seboj pa nimajo nikogar, ki bi imel drugo besedo. Onda mora narod drago plačevati mučeniški vence svojih fanatikov; njihov neuspehi, njih pretiravanja se pišejo v narodovo dolgovno knjigo; fanatiki sami pa se obsvojajo po Napoleonovem reku: "Du sublime au ridicule il n'y a qu'un pas."

Človek nikoli ne more biti tako srečen, kakor je lahko nesrečen; veselje nikoli ni tako živo, krepko, kakor je žalost. Noben vžitek, nobena slast — rekel bi skoraj vsi vžitki, vse slasti skupaj ne premagajo ene same prave, globoke, ostre, neskončne telesne ali dušne bolečine.

Človek pač nikdar ni sam, misli ga spremljajo vedno kot zveste tovarišice, neprijetne so mu večkrat, nezveste nikdar; če jih hočeš odgnati, v družico pojdi med hrumeči svet, iz nebiš se jih za nekaj časa; a kadar bočeš sam, boste pa zopet vkup, obstopile te bodo zopet. Če hočeš ubežati spominom, ki te preganjajo, ne hodi v samoto. Na samoti si najmanj sam.

Govorje mu, kdor je udarjen z grdostjo! In vendar si grd le napol, dokler ne veš, da nisi lep; čisto grdega te stori trenotek, ko priznaš — z mislimi sebi, z očmi svojim bližnjim — da si v resnici grd. Takrat si šele ostuden in si nesrečnejši od Kajna, ki beži pred bratovo krvjo.

In kaj je resnica — naša človeška resnica? Pravijo, da je nekoli malce zadremala. Tedaj sta ji podtaknili tekmovalki, slabost in zlobnost, svoji hčeri: zmotno in laž. Ko se je resnica predramila, se je razveselila hčeri, njej tako podobnih, a skoro, toda prepozno, je spoznala, da to nista pristni nje hčeri. Od tedaj se bje ne prestano vojska med resnico in mežomotno in lažjo in tega boja ne bo nikoli konec, ker zmotno in laž se veljavita za resnico ter sta resnici tako podobni, da človeški rod, ki plačuje stroške te vojske, često ne ve, ali nam narakuje gola resnica ali razgaljena laž, kaj verjemimo!

NA PRODAJ
dvonadstropna hiša (župniče) in lota na Aurora, Minn. hiša obsega 8 sob in čumnat. Velikost hiše je 28x33 čevljev, in 12x33 predstrešek (poreh). Opremljena je s parno kurjavo in električno razsvetljavo, vodo, vodovodom, kopališčem. — Pod celim poslopjem je cementirana klet in kamenit temelj. Velikost lote je 35x125 čevljev. Cena \$5000, vredna \$7000. — Lepa prilika za Slovence ali Hrvat, da napravi lep dobiček. Proda se zaradi pomanjkanja denarja. Za natančnejša pojasnila se je obrniti na John Zupančič, Box 253 ali pa na Anton Smolich, Box 253, Aurora Minn. 8-20-24) Cerkveni odbor.

J. A. PETROSHIUS pogrebnik, 12 10th St. No. Chicago Ill. Tel. št. 965. Priporoča se Slovcem in Hrvatom, kadar potrebujejo vozove za svače ali pogrebe, katere ima vedno na razpolago po cenejši cenil kot drugje. Velika izber kret po nižji cenil. Pogrebe prevzema po dogovoru.

JOSIAH COLLINS pogrebnik in kretje za silko, 50. RANGS, MICH. Tel. št. 766 J. Priporoča se Slovcem in Hrvatom, kadar potrebujejo pogrebniha, ali če potrebujejo okvir in steklo za silko. Postrežba točna in zadovoljliva. Cene nižje kot drugod.

ADRESAR SLOVENSKIH TRGOVIN. MINNESOTA

HELO PRIJATELJ! Kadar si sejen, ali če te tare maček, oglasi se v gostilni "Pri prijatelju" (Anchor Bar) na 311—3. Ave. Hibbing, Minn. John Povsna, lastnik.

MATH. VIDAS slovenski trgovin. Cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz okolice priporočam svoje lepo urejeno in bogato založeno **GEORGIJSKO TRGOVINO**. V zalogi imam običajna "Cremo" moko; dalje prodajem kmeto za živino, kakor: oves, koruzo, mrvno in slamo. Cene zmerne, postrežba solidna. Naručila se dostavljajo in naklonenost se v ljudno priporoča Math. Vidasa, slovenski trgovec, Blwabk, Minn.

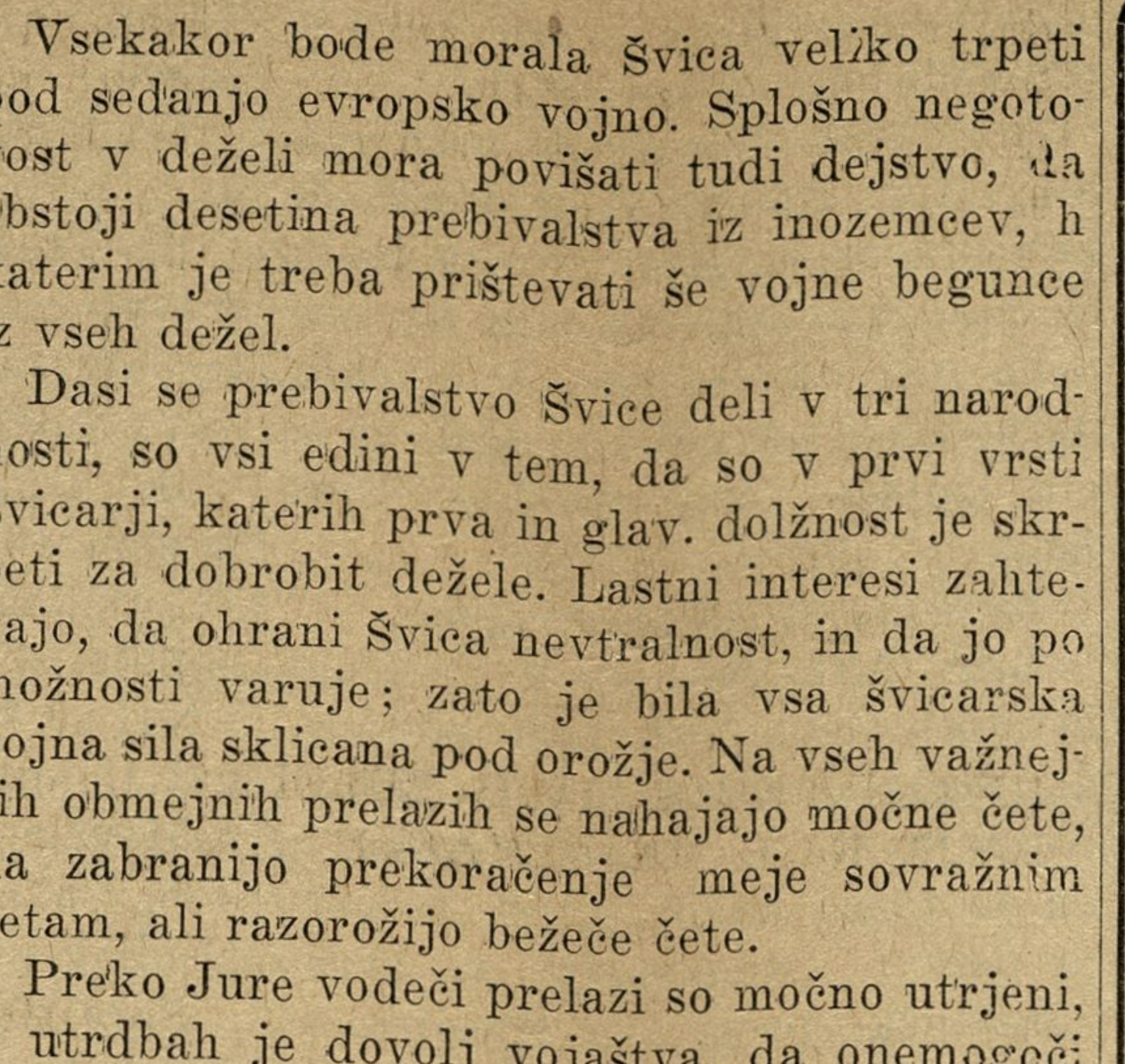
MIKE DANCULOVICH gostilničar, 529 W. Michigan St., Duluth, Minn., priporoča Slovcem in Hrvatom svojo dobroznano in v najboljimi pijačami in smokami založeno gostilno, katero vodi pod imenom

SLAVENSKI SALOON
v obitni poset. Rojaki dobe lahko tudi gorška jedila, kar je velike vrednosti posebno za potnike, ki potujejo skozi Duluth. Držimo se gesla: Svoji k svojim!

JOŽEF SEKULA, trgovec z obhelo nazarjanja cenjenemu občinstvu, da je znižal cene na zimskem blagu. Ima v zalogi tudi drugovrstno blago. Prepričajte se o blagu in cenah predno kupite drugje.

LJUBO BOGICEVICH, 704 Pal-Building, Duluth, Minn., priporoča Slovcem in Hrvatom za izvrševanje običajnih in kupnih pogodb, vojaških profen itd. Posreduje pri družbah v sluzju poskodb.

MARKO MAROLT, gostilničar, Kitzville, Minn., se priporoča rojakom Slovcem in Hrvatom v mnogobrojnih oblikih gostilne, v kateri je vedno dobiti sveže pivo, dobro vino in razne likerje. Vsak Slovan dobrodošel.

Najmodernejša slovenska tiskarna v Ameriki

Mestna hranilnica ljubljanska

V LJUBLJANI, PREŠIRNOVA ULICA ŠTEV. 3 — KRANJSKO
NAJVEČJA IN NAJVARNEJŠA SLOVENSKA HRANILNICA.
Prometa koncem leta 1912 700.5 milijonov kron. — Stanje hranilnih vlog 43.5 milijonov kron. — zervni zaklad hranilnice 1.330.000 kron.

obrestuje po 4 1/2% brez odbitka.

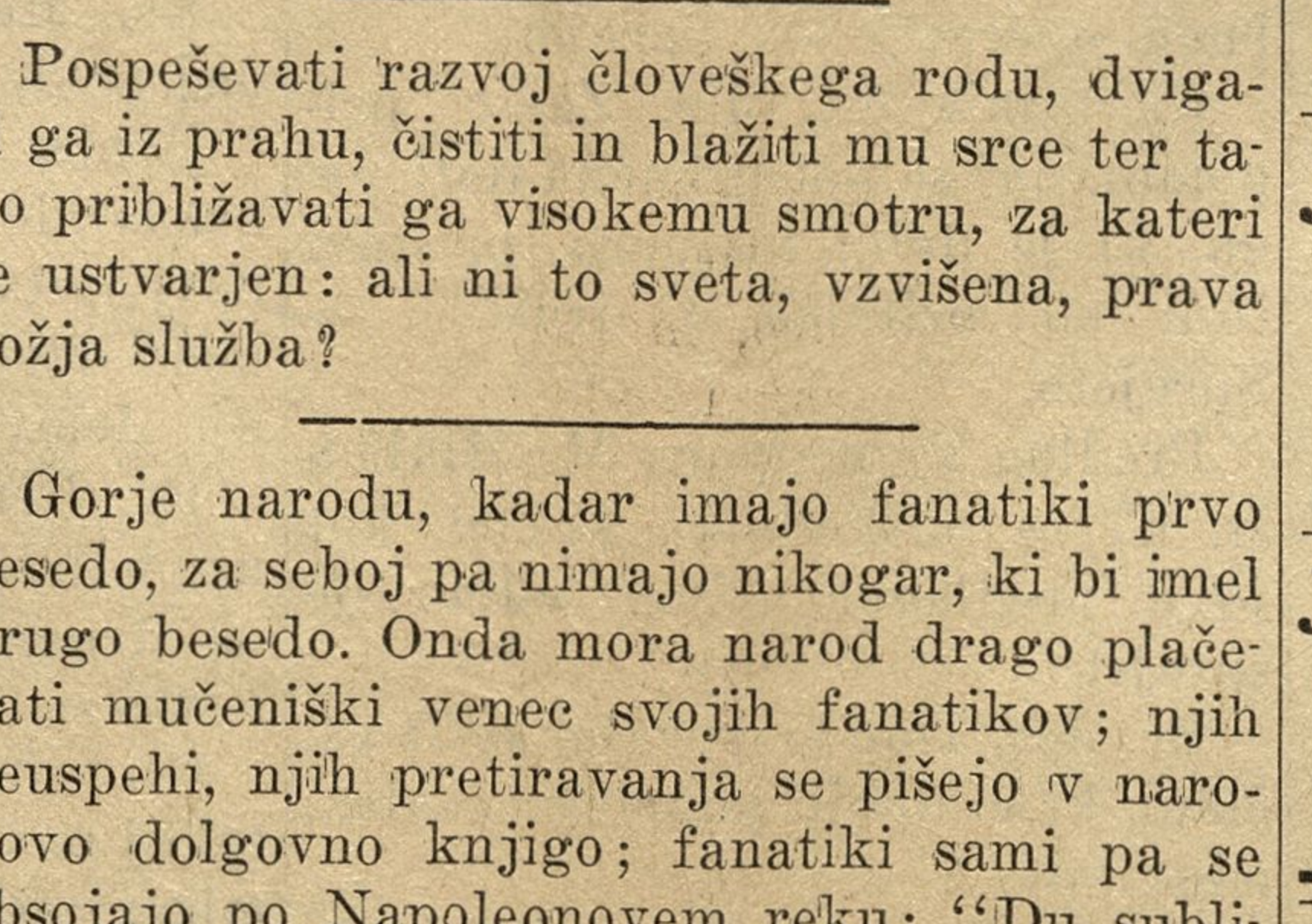
Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna očina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vsa davčno močjo v vrednosti 50 milijonov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada hrvaške.

Denar počastajte po pošti, ali kaka zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se vam pošlje denar na "Mestno hranilnico ljubljansko" v Ljubljani in ne v kako drugo manjvarno "šparkaso" kakor takoj pišite, po kateri banki dobimo za Vas denar. Svoj naslov pišite razločno in natančno.

Izključena je vsaka špekulacijain izguba vložnega denarja.

Vsi otroci se strinjajo
da je kruh najboljši, če je iz
Duluth Universal moka
(Najboljša moka za kruh)

Vi ne morete speči dobrega kruha, ako mlinar ne rabi dobre pšenice. Naša moka je boljša za peklo kot so druge moke. Razloček se lahko vidi in okusi.

DULUTH UNIVERSAL MILLING COMPANY

MICHIGAN
PETER MADRONICH SLOVENSKO-HERVATSKI POGREBNIK, 416—6th St., Calumet, Mich. Se priporoča cenj. rojakom. Tel.: Res. 313; Livery 155.

MAT. D. LIKOVICH JAVNI NOTAR, South Range, Mich., se priporoča Slovcem in Hrvatom za izvrševanje raznih zadev, spadajočih v notarsko stroko.

JOHN BARICH SOUTH RANGE, Mich. Najvažna trgovina v Gornjem Michiganu z **DOMACIM VINOM IN TROFINOVEM**. Prodaja vinne listke za vse prekomorske črte ter pošilja denar v staro domovino po dnevnem kurzu.

DRUŠTVENI OGLASNIK.

SLOVENSKO MLADENIŠKO DRUŠTVO "SLOVENE"
ST. 114, J. S. K. J., NA ELY, MINN.

Društvo zbiruje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob pol 2. uri popoldne v Gleasonovi dvorani.
Pristopnina znaša \$4.00.

DRUŠTVENI ODBOR:
MARCO BLUTH, Jr., predsednik.
JOHN B. SMERKAR, tajnik.
JOSEPH S. KOCEVAB, blagajnik.
JACOB PIESIREN, zastopnik.

Ker je društvo ustanovljeno izključno le za mladenice, zato se vabijo vsi oni mladenice, ki še niso pri nikakem mladeniču, da vstopijo v našo sredino ter se poleg tega, da bodo zavarovani za slučaj bolezni in smrti, tudi lahko izobraževajo v marsičem, kajti naše društvo vedno izobražujejo.

Društvo sv. Petra st. 20, S. H. lenth, Minn. To društvo spada pod Slovensko-Hrvatsko Zvezo v Calumet, Mich. — Redne seje društva se vršijo vsako četrto nedeljo v mesecu v Elks Hall, ob 2. uri popoldne. Društvo vabi za pristop vse Slovence in Hrvatce.

Tiskarna Narodni Vestnik
405 West Michigan Str., Duluth, Minn.

Izdelujemo vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari lično, ceno in točno. Tiskovine za društva v eni ali več barvah naša posebnost. Pismeni papir in kuverte izdelujemo jako okusno. Poskusite naše delo. Mi jamčimo zadovoljnost.

Unijska tiskarna.

Mestna hranilnica ljubljanska
V LJUBLJANI, PREŠIRNOVA ULICA ŠTEV. 3 — KRANJSKO
NAJVEČJA IN NAJVARNEJŠA SLOVENSKA HRANILNICA.
Prometa koncem leta 1912 700.5 milijonov kron. — Stanje hranilnih vlog 43.5 milijonov kron. — zervni zaklad hranilnice 1.330.000 kron.

obrestuje po 4 1/2% brez odbitka.

Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna očina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vsa davčno močjo v vrednosti 50 milijonov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada hrvaške.

Denar počastajte po pošti, ali kaka zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se vam pošlje denar na "Mestno hranilnico ljubljansko" v Ljubljani in ne v kako drugo manjvarno "šparkaso" kakor takoj pišite, po kateri banki dobimo za Vas denar. Svoj naslov pišite razločno in natančno.

Izključena je vsaka špekulacijain izguba vložnega denarja.

NAJVEČJA NESRAMNOST.

Tako in nič drugače ne moremo imenovati par možičeljnih skovane "Zveze slovenskih katoličanov v Ameriki." Res, še tega je bilo treba, da se zanesemo med ameriške Slovence starokrajško strankarstvo, da bomo imeli tudi tu klerikalizem, t. j. ockljo vsakatega napredka med Slovenci v Ameriki.

Shod "katoličanov" dne 11. avgusta t. l. v Chicago, Ill., se sicer sklicateljem ni obnesel, udeležba je bila tako slaba, da je ustanovitelje nove "Zveze" lahko sram, vendar je kljub temu pozornost na mestu. Duhovnikom so na razpolago razni pripomočki, ki so sicer zelo neeudni in nasprotujejo delovanju njihovega poklica, ki bi jim moral biti vzvišen, ali znano je, da imajo v tem oziru tako kosmato vest kot cigan. V Chicagu sklicani shod pomenja za sklicatelj veliko blamažo, katero bodo pa vsekakor hoteli oprati! Kakšnih umazanih sredstev se bodo poslužili, si lahko mislimo.

Kar se tiče organizatoričnega dela, se mora pripoznati, da duhovniki ne odnehajo, ako so se poprijeli nečesa. Prepričani smo, da bodo s prižnice, v spovednicah itd. začeli pestiti ljudi, naj vstopijo v to Zvezo, ako nečajo izgubiti nebeskega zveličanja. Rovali bodo na vse strani kot krt, vse pod krinko vere, samo da spravijo pod se narod, kateremu so se začele odpirati oči, in ga ga vržejo nazaj v temo.

Če bi ta Zveza hotela delovati samo med svojimi pristaši, če bi jim bilo v resnici ležeče samo na tem, da obvarujejo svoje backe pekla in hudiča, se gotovo ne bi oglasili ampak dali še svoj blagoslov onim ljudem, katerim itak ni pomagati. Toda tu se gre za nekaj drugega; ustanoviti in razširiti nameravajo organizacijo po vzoru klerikalne stranke na Kranjskem, ki dela vedno zdravo in prepire. Klerikali in na Slovenskem so vsaj politična stranka, ameriška klerikalna Zveza se pa menda ne boče podstopila priti v političnem oziru v ameriškansko javnost, ker bi slabo naletela. V tej deželi ni na političnem polju tal za spletkarije, to vedo ti ljudje prav dobro, zato si nečajo osvoboditi svoje okrožje, v katerem bi morali neovirano "delovati" ter guliti "dobro in verno ljudstvo."

Roge so pokazali takoj in sicer s tem, da so napovedali vojno delavskemu in naprednemu časopisu. Niti "Glas Naroda" ni po njihovi volji, dasi še nismo videli, da bi ta list kdaj odločneje nastopil proti nazadnjaštvu in delavskim krvjavim. Kako jim mora mrziti tedaj šele izrečno delavsko in napredno časopisje! Menda zdražbar Sojar je našteval na zborovanju v Chicagu, koliko "protivrskih" listov imamo. Našel je vse, izvel pa "Ave Marijo" in "Amerikanskega Slovenca". Vsi drugi listi, ki se deloma ali izrazito poganjajo za delavske težnje in pravice, so pa po njegovem mnenju v službi samega satana! To je prefidnost, ki presega vse meje.

Ljubo nam boče, ako izrazijo naši somišljeniki svoj mnenje o tej zadevi. Naši novopečeni klerikali ne bodo odnehali, treba je torej, in dolžnost vseh zavernih delavcev je, da takoj sedaj nastopimo z vso odločnostjo proti temu spletjarjem, ki se bojijo resnice kot hudič križa. Že na svojem klavrnem shodu so imenovali zavedne delavce sovraže!

Kako boče odgovorilo zavedno delavstvo na to nesramnost?!

NEUTRALNOST ŠVICE.

Med vsemi evropskimi državami, ki so proglasile nevtralnost tekom sedanje splošne vojne, se nahaja Švica v najbolj kočljivem položaju. Na treh straneh meji na dežele vojskujočih se vlasti, in samo čez St. Gotthard in Simplon ter visoko čez gore vodeči prelazi jo vežejo z dosedaj še vedno nevtralnimi Italijo. Ako se boče slednja tekom vojne postavila na to ali ono stran, pride Švica v še sitnejši položaj. Neglede na posledice mogočega kršenja nevtralnosti, bi prišlo prebivalstvo že radi tega v resen položaj, ker bi bil dovoz živin popolnoma odrezan. Vojskujoče dežele namreč ne dopuščajo izvažati ničesar, kar more služiti za prehranitev vojakov in prebivalstva, Švica se pa skoraj ne more sama vzdrževati. Mesa in mleka seveda ne bi pogrešali tamošnji prebivalci. Zato skrbijo bogati pašniki visoko gor na planinah, kjer nimajo vojaki ničesar iskati. Toda kruha in moka bi kmalu zmanjkala, kajti tudi v mirnih časih ne more proucirati Švica toliko žita, kolikor ga potrebuje za prebivalstvo v deželi. Od vseh kantonov v deželi se pridelava samo v treh ali štirih nekoliko več žita, kakor ga potrebujejo. Uvoz iz inozemstva je tedaj velik, in znaša na leto povprečno 151 milijonov frankov. Pri prebivalstvu, ki šteje le malo več kot 3 1/2 milijona duš, to že nekaj pomeni. Seveda je tudi pomisliti, da je naval tujcev v to deželo silno velik.

Švicarska industrija boče vsekakor po vojni hudo prizadeta. Saj so ravno v sedanjem vojno zapleteni narodi njeni najboljši odjemalci, pred vsem Nemčija, ki je že leta 1905 uvozila za 221 milijonov frankov švicarskega blaga. Nekako polovico toliko se je eksportiralo v Francijo. Potem pridejo Avstrija, Italija in Anglija kot nadaljnji odjemalci. Pri uvozu inozemskega blaga v Švico je bila udeležena Nemčija v istem letu z 376 milijoni frankov, Francija s 238 milijoni, Italija s 169 milijoni in Avstrija z 82 milijoni. Glavni proizvodi švicarske eksportne industrije so bombažni, svilnatni in spominski izdelki, ure in stroji. Ta izvozna trgovina mora propasti prej ali slej. Ako nastopi v večji meri izvoz klavne živine, to ne boče veliko pomagalo, cene potrebnih poskočijo na vsak način.

TUDI V AMERIKI IMAMO STRAŠNO VOJSKO.

Ves svet upira sedaj svoje oči v Evropo, kjer se koljejo narodi, zgražanje je splošno, toda na žrtve industrije in industrialne vojne, ki se bje pri nas v Ameriki, menda malo kdo misli, ako ni ravno naravnost prizadet. Delavcem je znano, da se borijo premogarski delavci v Colorado že dolgo časa za lastniki rogov za pripoznanje svojih pravic, da je tam že tekla nedolžna kri mož, žen in otrok, a na vse to se je sedaj takorekoč pozabilo. Pozabiti se pa te naše notranje borbe ne sme, kajti naše notranje zmede morajo biti za nas veliko večjega pomena, kakor pa vojni zapletljaji v stari Evropi, katere so izzvale kronane glave.

NA PRODAJ
dvonadstropna hiša (župniče) in lota na Aurora, Minn. hiša obsega 8 sob in čumnat. Velikost hiše je 28x33 čevljev, in 12x33 predstrešek (poreh). Opremljena je s parno kurjavo in električno razsvetljavo, vodo, vodovodom, kopališčem. — Pod celim poslopjem je cementirana klet in kamenit temelj. Velikost lote je 35x125 čevljev. Cena \$5000, vredna \$7000. — Lepa prilika za Slovence ali Hrvat, da napravi lep dobiček. Proda se zaradi pomanjkanja denarja. Za natančnejša pojasnila se je obrniti na John Zupančič, Box 253 ali pa na Anton Smolich, Box 253, Aurora Minn. 8-20-24) C

Gospodarstvo, gospodinjstvo in znanstvo.

SOĐELOVANJE FARMERJEV NA DANSKEM.

Dansko je najmlajša država, ki meri le malo nad 15.000 štirinajstih milijard, zavzema komaj petino celotnega ozemlja kot Minnesota in obkroži poldrugi milijon prebivalcev. Ta mala država leži na severu Evrope, ima jako slabo zemljo in slabo podnebje z dolgo zimno, vendar je dala ta država svetovni vzgled kaj se zamore doseči s kooperacijo.

Do leta 1880 so bili danski farmerji nezdruženi; delal, kupoval in prodajal je vsak za se. Njihovi pridelki vsled tega niso bili znani svetovni, bili so slabi in razne kako vrsti, in vse to je bilo krivo, da je bil danski farmer beač.

Danes pa je ravno narobe. Leta 1880 so se začeli danski farmerji združevati v zadruge, začeli so sodelovati ali kooperirati. Zadržno življenje so najprvo upeljali v mlekarstvo, potem v svinjerejo, in končno še v kurjerejo. Danes porabijo vsaki teden na Angleško za poldrugi milijon dolarjev najkakovostnejšega surovega masla, kar je pride na svetovni trg, in cena mu je enkrat višja, kot je bila pred letom 1880. V združnih kmetijah se zakolje vsako leto približno milijon svinj, ki dajejo speh najboljše kakovosti. In kurjerjske zadruge pošljejo v Anglijo na leto za okoli sedem milijonov dolarjev jaje.

Dokler se ni danski kmet združil, ga je odiral skopuh in trstnik, skozi katerega roke so šli pridelki iz kmetije na mizo konsumenta. Danes je danski trust mrtev. Tudi angleškega trusta so se danski farmerji ognili. Odpri so se v Londonu in po drugih večjih mestih Anglije svoje združne trgovine; njih pridelke in izdelke posiljuje čez Severno morje na svojih združnih parnikih; in njih potrebitine kupujejo združnim putem naravnost od tvorničarja, in dobijo sveže blago po nizkih cenah.

Danski kmetovalci so danes najinovitejši vseh kmetovalcev sveta in to bogastvo so dosegli edino na podlagi združenja, na podlagi kooperacije ali sodelovanja. Če potrebuje danski kmet denar, ga dobi v svoji kmetijski združni kmetijski. Ako potrebuje zakon v prid kmetijstvu in združenju ga naredi, ker je dve tretjine poslanec v danskem "rigsdagu" (parlamentu) kmetov.

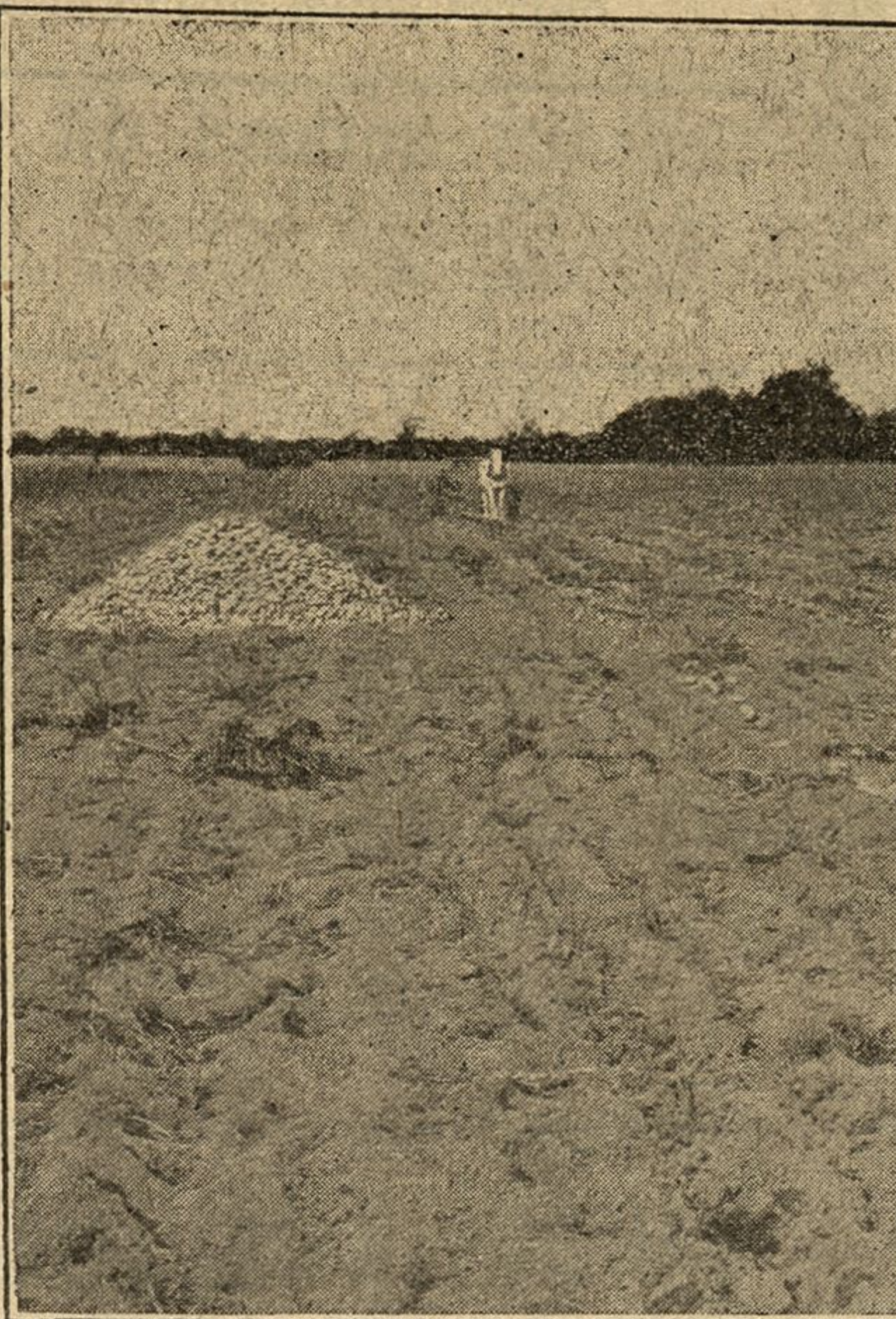
V Danski ni beračev; v Danski ima vsak dovolj živčaja, kedor hoče delati in sodelovati. Povod vsem bogastvu na zadruge. Slovenci vidite tudi vi moč in vdobnost združnega življenja. Ne cepite nikoli slabih moči v razne tabore, kajti in strančice, ampak karkoli začnete držite skup, sodelujte, združujte se v zadrugah, in vspeh vam bo povsod boljši, kakor pa če vlečete majhna krdela ali celo vsak posebej na svojo stran.

PRIDELOVANJE KROMPIRJA.

(Dalje).
Kar se tiče brizganja krompirja zaradi vničanja krompirjevega hroščev je glavno, da se brizga v pravem času. Mlade hrošče, ki so se rodili v maju, se v maju ali junu zadržijo v zemlji, ki so stari tri ali več dni. Če hrošči le dva do tri dni stari, ne zadostovale en funt "Paris green" za akter; če so pa starejši, treba bo za vsak akter več tega sredstva.

Paris green se ne raztopi, ampak se usede v vodi. Med brizganjem je treba toraj vodo vedno mešati, da plava Paris green v nji, in se vsede na dno in vse brizganje je brezuspešno. Tudi je glavno, da se dobi dober Paris green. Vsaki trgovec mešajo vanj razne vrzine, tako, da farmer ne dobi zaželjenega uspeha. Če je mešana Paris green prehuda, bo vnela listovje. Da se to prepreči, treba je zmesti v vodo na vsak funt Paris green en do dva funta galonskega apna. Tako pripravljeno te-

kočino je pa treba precediti skozi fin precejalnik, da se ne zamaše luknjice pršilnika. Mešanico je napraviti tik pred uporabo, ker, če je Paris green dolgo v vodi, bo vneloval hujše na listovje. Paris green ni dobro sesuti v vsó vodo, ampak strese naj se najprvi le v

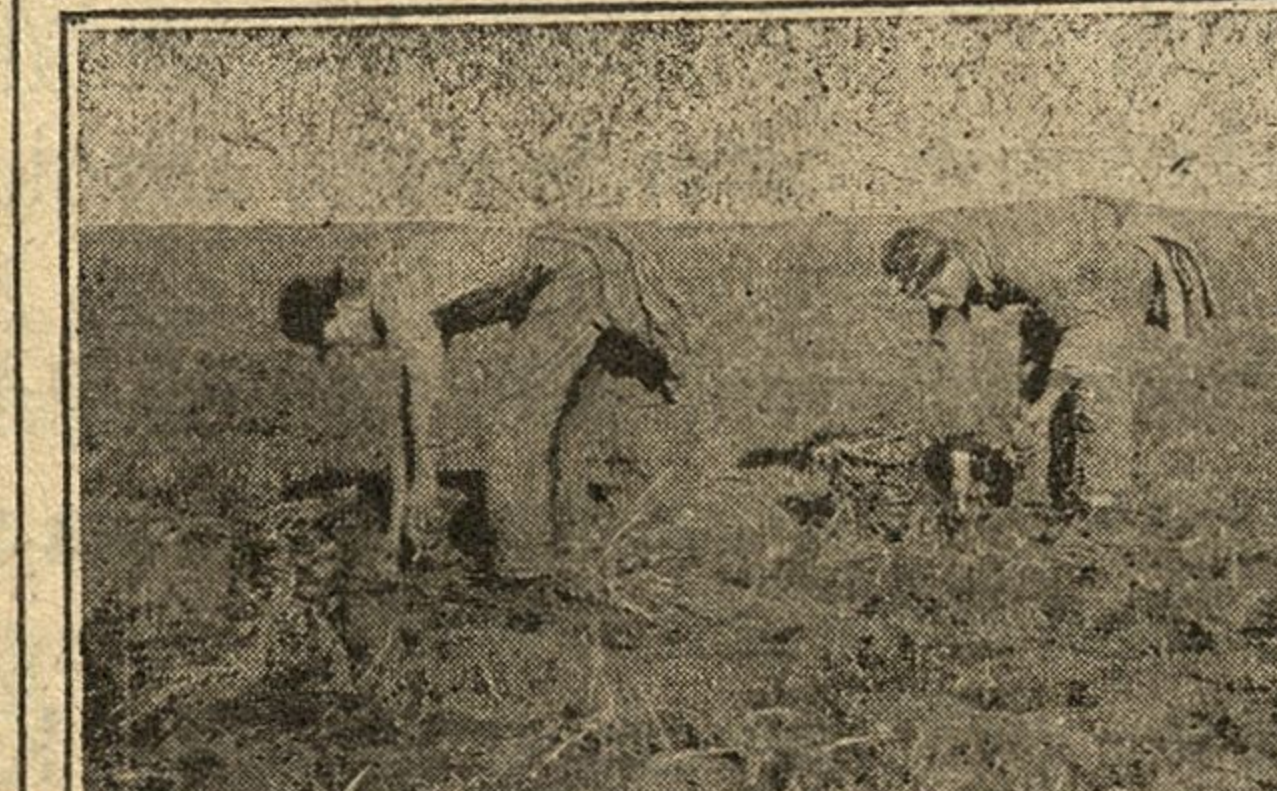

Kamenito kondunje za pobiranje krompirja.

toliko vode, da se dobro premeša, in potem naj vlije ta mešanica v vsó vodo. Glavno pa je, da se tekočina med brizganjem vedno meša. Nekateri farmerji rabijo za brizganje tudi "arsenate of lead", vendar ta strup ni tako zanesljiv, kot je Paris green.

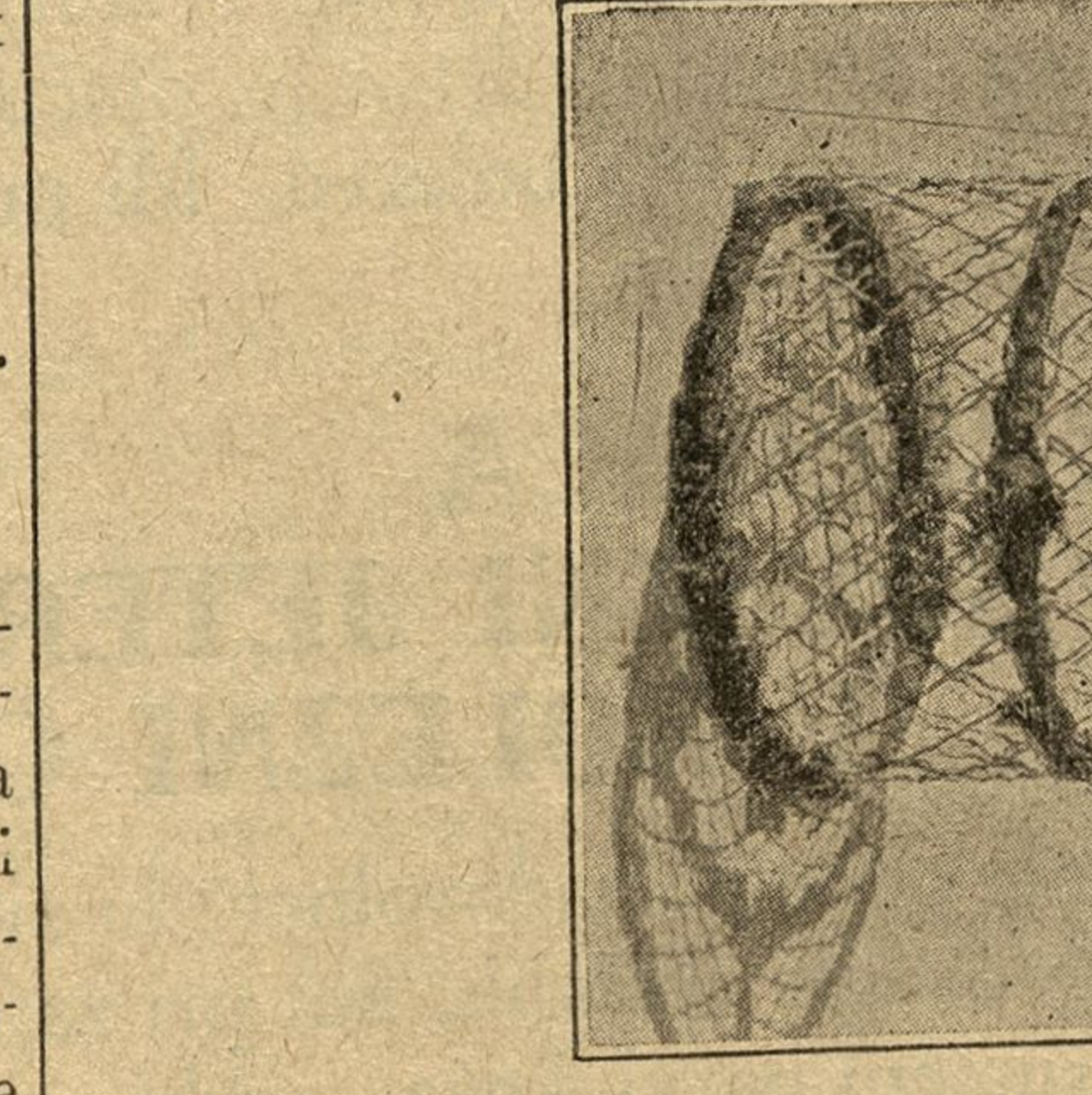
Kar se tiče brizganja z Bordeaux mešanico proti napadom raznih boleznih na listovje in steblovje, smo že razpravljali na tem prostoru.

Krompir naj se ne pobira tako, ko je bil izkopan, ampak naj se pusti eno ali dve uri, da se posuši, ker se ga ne bo držalo toliko zemlje, kakor če bi ga pobirali sproti. Predolgo naj se pa ne pusti na soncu, ker bi postal zelenkast. Tudi ga ni puščati na njivi čez noč. Kjer se prideluje krompir v velikih množinah, naj se omisli stroj za kopanje. Za majhen pridelek se to ne izplača, izven, če kupi stroj nekaj sosedov, in ga menjaje uporabljajo. Ako se krompir kopa z

Krompir naj pobirata po dvo moža skupaj, da se lože stresa v vrečo. Vrečo imata pripetee za pasom.

vilami, je vzeti dve vrsti naenkrat. Oseba, ki kopa krompir, gre riterško in meče krompir skupaj med vrste. Pri kopanju krompirja je paziti, da se ga preveč ne rani. Vile s šestimi bodali so najboljše orodje za kopanje krompirja.

Zična košba za pobiranje krompirja.

Krompir se tudi spravlja iz zemlje s pljgom; treba je pa paziti, da se ga preveč ne rani, in, da se ga ne pusti preveč v zemlji. Pljug je posebno dober pripomoček za kopanje krompirja v težki zemlji; če je pa zemlja lahka in peščena, je bolje rabiti vile. Kar se tiče stroja za kopanje krompirja ima mnogo prednosti pred kopanjem z roko. Stroj mora biti pa močno napravljen, posebno če je zemlja težka. Tudi je vpoštevatno dejstvo, da se ne more stroj rabiti, če je zemlja mokra, če je prevelika krompirjevka ali plevel, in če krompir ni toliko zrel, da se ne drži več korenin in steblovja. Kar

se tiče plevela, se sicer lahko pomaga s tem, da se pokosi, predno se rabi stroj.

Krompir se spravlja z njive na razne načine. Nekateri ga pobirajo v pletene bušeljne, drugi imajo iz kamna izklesano kodunje, na katerem so naloženi bušelji, in katero vleče konj po njivi, medtem ko jih pobiralec polnijo. V tem slučaju se lahko krompir zbira med pobiranjem. Drobnih in slabih krompir se meče v en bušel, lepši pa v drugega. V nekaterih krajih rabijo pa korbe iz žice pri pobiranju krompirja. Te korbe držijo pol bušelja, in ko je korba polna, se strese krompir v vrečo. Da se to

drobni krompir skozi, ampak bi šel čez mrežo z debelim. Rabijo naj se take mreže, da ne bo padel sliš: z debelejši krompir kot palčuzni palec. Kadar gre krompir čez mrežo, naj se odbere oni, ki ima izrastke ali je bolan, tako, da prične v vrečo le povsem zdrav in gladek krompir, ki se lahko prola za najboljšo ceno.

(Konec prihodnjic.)

NEKAJ ŠKODLJIVIH ŽUŽELK IN NJIH VNIČEVANJE.

(Konec.)

Beli Zeljni črv.

Zeljni črv (cabbage maggot) se izleže iz jajca, katero zleže muha, ki je podobna hišni muhi, samo, da je manjša. Črv je belkast, in meri tretjino palca kadar je dorasčen. Drži se na koreninah zelja.

Te muhe se prikazujejo v maju in ležejo jajca na nove zeljnate sadike tik zemlje. Jajca se zležejo v teden dni v črve, kateri napadejo najprvo mlade korenine, pozneje pa večje korenine in tudi steblo.

Zična kobilica na klasu.

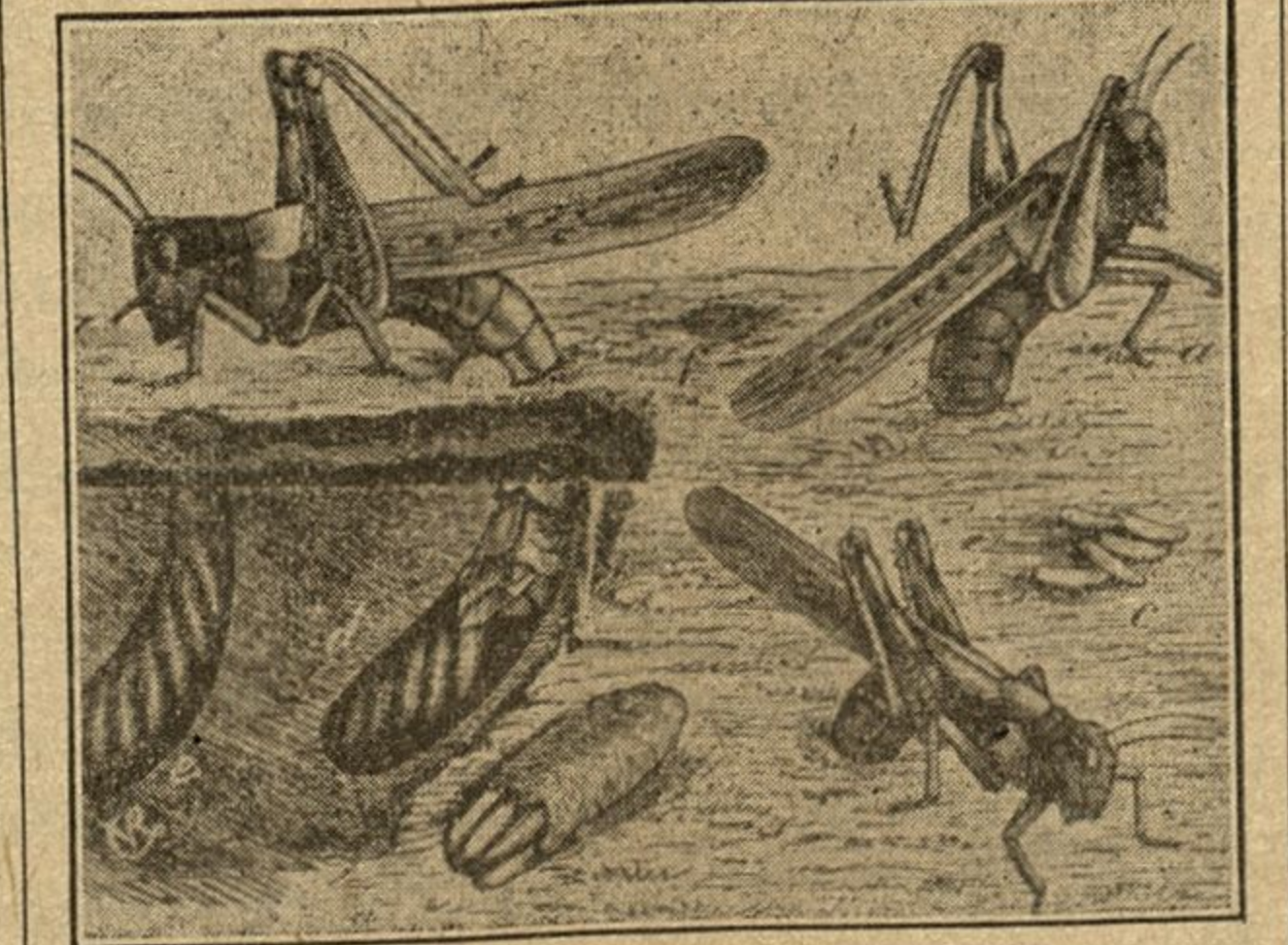
Ko je črv dorasčen, zleze v zemljo in se zapu. Štirinajst dni pozneje pride iz pupe muha, ki leže zopet jajca. To se ponavlja tri do štirikrat na leto. Zadnja zalega prezimi kot pupa v zemlji ali pa v zeljnih steblih.

Ti črvi napadajo najraje rudeče zelje; lotijo se pa tudi belega ali holandskega zelja, svetlečnega zelja in tudi redkove in redkvice. Držijo se posebno radi na njivah, ki so v zavetju.

Steblovje zelja in druge ostanke je vničiti v jeseni, najboljšo sezgati. Zeljne rastline je obliči okoli stebela z vodo, v kateri smo namočili beli "hellebore", ki se dobi v lekarni. "Hellebore" se ima v vodi eno uro, in računsi se ga vlje unci na galon vode. S to tekočino je obliči zemljo okoli stebela vsaki teden štiri do šest tednov eden za drugim. Vzelo bo dve do tri ure, da se obliči 1000 rastlin. Beli hellebore za 1000 rastlin bo stal okoli 50c. Okoli vsake rastline se zlijje prilično eno čašo te tekočine.

Kobilice.

Kobilice je več vrst, razvoj vseh je pa jako slična. Kobilice ležejo jajca sredi poletja v podolgaste puščice, katere zagrebejo tik pod površje zemlje. V vsaki puščici je 20 do 30 jajc. Jajca se zležejo drugo pomlad. Mlade kobilice nimajo perut. Kobilice vničujejo polja, travnike in vrte in so posebno škodljive, kadar toliko dorasejo, da imajo perute.

Mlade kobilice brez perute.

Najboljše sredstvo zoper nje je pozno jesensko oranje njiv, pašnikov, travnikov in vrtov. Rotacija pridelkov je zoper kobilice velike veljave, ker pride z rotacijo travnik in pašnik večkrat preoran. Če se prikaže spomladni velike množine kobilice se naj brizgajo travniki in njive z "arsenate of soda", dokler so kobilice še brez perut.

ZELENA ZELJNA GOSENICA.

Zelena zeljna gosenica (Green cabbage worm) se živi z zeljem;

napada pa tudi ohrov, kolerabo, svetlično zelje, in vse k zeljam spadajoče rastline. Barve je zelene in doseže dolgot čez en palec kadar je dorasčena.

Gosenice se zvleže iz jajc, katere leže beli metulj, ki se prikazuje zgodaj spomladi. Te metulje je treba loviti. Gosenice naj se oberejo in pomore. Rastline je brizgati s Paris green, 5 funtov na 50 galon vode. V vodi naj se raztopi nekaj mila, da se tekočina po zelju enakomerno razlije. Brizganje je ponoviti kakor hitro se pokažejo gosenice.

DREVESNE GOSENICE.

Drevesne gosenice (tent caterpillars) se zležejo iz jajc, katere leže rujavkasta veša meseca julija na veje sadnega drevja. Jajca se zležejo drugo pomlad in gosenice ki napadajo listje. V nekih dneh sespravijo gosenice skup in spredejo pajčevinasto gnezdo okoli sebe. Okoli srede poletja so gosenice dorasčene, zležejo iz gnjezda in se skrrijejo posamezno v zavetje, kjer se zapupijo. Tri tedne pozneje pride iz pupe veša, ki leže jajca.

Brizganje dreves z "arsenate of lead" zmestano z vodo je najboljši pripomoček zoper tega škodljivca. Gnjezda naj se zmečkajo ali pa zapalijo.

ZVITA VEŠA.

Zvita veša ((codling moth) prezimi kot gosenica pod skorjo jabelnih dreves. Spomladi se spremeni v pupo, in kmalu potem v vešo, ki leže jajca. Črvi zležejo v jabolka, vzlede česar jabolka kmalu odpadajo.

Strganje starih deblav, da se odstrani stara skorja pod kojo so gosenice, je dober pripomoček zoper tega škodljivca. Strga naj se po zimi ali pa rano spomladi. Kadar je cvetje odpadlo naj se ponovi čez tri tedne. Tri funte tega strupa je zmestati v 50 galonov vode. Odpadla jabolka je krmiti svinjam.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

L. K., Cleveland, O., — O tem, kar Vi prašate, smo že večkrat v N. V. razpravljali. Prvo vprašanje, katero ima rešiti isti, ki se misli posvetiti kmetijstvu, je da zbere dobro zemljo. V tem je že mnogo rojakov grešilo. Verjeli so preveč agentom; vzeli so seboj denar, pamet in oči so pa pustili doma, in zbog tega je bil opeharjen že marsikateri rojak. Kakor sodimo iz Vašega pisma. Vi preveč pričakujete od farmerstva. N. V. je zbudil že mnogo naših ljudi, da so začeli misliti na bodočnost, na samostojno gospodarstvo. Povedal pa bi tudi že večkrat kaj se da doseči na farmi pod navadnimi razmerami in kaj ne. Povdarjamo, Vi pričakujete preveč. Kolikor je nam osebno znano, je tam precej dobro zemlja; kaeih 30 milj severno od tam je pa sam pesek, ki zavzema velikansko ploskvo. Svetujemo Vam, idite in prepričajte se na sami na lastne oči. Štorov in grmovja se ne bojte. Glavno je dobra zemlja brez kamenja in brez močvirjev. Potem je pa tudi vpoštevatno pota, železnico in šolo. Kar se tiče podnebja, dežja in trga je cela država Wisconsin skoro tako dobra kot Vaša država Ohio, le, da je zima nekoliko hujša in daljša, in da trg ni ravno tako dober kot v državi Ohio ali New York, kjer je mnogo več prebivalstva. Upoštevati pa morate razvoj, ki bo dvignil ceno zemlje in trg. Kakor rečeno, naselite se kjerkoli hočete, pogledajte pa dobro, da boste dobili dobro zemljo, in da ne boste predaled od železnice, vsaj ne čez šest milj. Če se mislite posvetiti živinoreji, je 40 akrov premalo; 80 akrov je pod navadnimi razmerami najpripravnejša farma za mlakarstvo in svinjerejo. Več zemlje kakor je morete vporabljeti, je nemno kupovati, če nimate denarja za špekulacijo, ampak si hočete vstanoviti le dom in vdobno, brezskrbno življenje. Kar se tiče časa za nakup farne, je sedaj tako dobra prilika kot spomladi, da, še boljša. Za čiščenje zemlje je najboljši čas sedaj tja do Božiča, mogoče še dlje. Če začnete s čiščenjem spomladi, ne morate dovolj čiščiti prvo pomlad. Za drva in tajse dobili boste gotovo toliko, kar Vas bo stalo življenje čez zimo. Tudi, če se mislite nase-

liti spomladi, je bolje, da že sedaj zberete zemljišče. Kje bi bilo najbolje kupiti, to morate pa Vi sami določiti.

PREHITRA STAROST.

Nekateri ljudje se na videzno prehitro postarajo. Vzrok temu je, ker premalo pazijo na svoje zdravje in še posebno, ker zamerjajo svoje redno odvajenje iz črev. Puste ostanke hrane ostati predolgo v želodcu in črevah, ki se potem pokvarijo in tako zastrupljajo kri, katera se pozneje razširi po vsem telesu. To povzroča tudi pričetek prehitre ostarosti, nervoznost in izgubo telesnih moči. Za take slučaje mi vedno priporočamo Trinerjevo ameriško grenko vino. To zdravilno vino vam povspeši odstranitev iz notranjih delov telesa vse nečistote in zastrupljene ostanke ne prebavljene hrane, obenem pa daje popolno moč telesa, da lahko sprejema hrano in da jo vseskozi dobro prebavi. V boleznih želodca in notranjih prebavnih delov telesa je zelo dobro in koristno to zdravilo. S tem, da si obdržite vaš prebavni del telesa v pravem redu, bodete ostali lepi in mladi na videz za mnoga leta. V lekarnah, Jos. Triner, izdelovalec, 1333—1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Za revmatizem in nevrlične bolečine poskusite Trinerjev limiment. — Advrt.

OPOMINJAM

vse one, ki mi kaj dolgujejo tukaj in izven Chisholm-a, da naj mi poravnajo svoj dolg v kratkem. Ako tega ne storijo, sem primoran sodnijsko postopati napram njim. Na besedo "nemorem" se ne bom več oziral.
Math Richter, P. O. Box 308, Chisholm, Hays Add. No. 117 1st Willow str. (9—10z)

ROJAKI IN ROJAKINJE

v okolice Aurora, Minn., so naprošeni, da če bi našli rudeče barve kravo, brez rogov, bolj kratkega repa, da bi to naznanili rojaku Antonu Brdajs na Aurori. Krava se je zgubila pred 12 dnevi. Nagrade je \$10.

DOBRO ZDRAVJE.

je veliko odvisno od pravičnega delovanja prebavnih organov. Vidno je torej, da bi se morali ti organi vzdrževati v dobrem redu. Uživanje Severov Želodčni grenček (Severa's Stomach Bitters) včasih ter s tem pomagajte si vzdrževati splošno zdravje s tem, da vzdržujete prebav in dobrem redu. Severov želodčni grenček je dobro znan radi njegovega toničnega upliva. Priporoča se za stare in onemogle ljudi, za okrevance in za ljudi, ki so nežnega ustroja. Njegovo vrednost bode hitro opazili pri zdravljenju zapeke, neprebrave, otrpilih jeter, ponavljajoče mrzlice, napihovanja in kislega želodca. Poskusite ga. Cena 50 centov in \$1.00 steklenica v vseh lekarnah ali od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. Advrt.

ZEMLJEVID

obsega 14 zemljevidnih kart se dobi pri Narodnem Vestniku za 50c. Zemljevid je posebne veljave z ozirom na sedanjo evropsko vojsko, ker kaže našo ožjo staro domovino, Avstrijo, vse države Evrope in vse dele sveta. Ta zemljevid je v slovenskem jeziku; Drugi zemljevid, ki kaže tudi evropske države, ves svet, a je posebno natančen glede Rusko-japonske vojske, je dobiti za 25c.

POTREBUJEMO

mladega moža za delo zvečer.
GLEASON & FLEMING
303 Grant Avenue, Eveleth, Minn.

PRIPOROČAM

Slovenecem in Hrvatom svojo grocerijo in mesnico.
Anton Smolich,
Aurora, Minn.

POZOR, ROJAKI!

Dobil sem iz Washingtona za svojo zdravila serialno številko, da so zdravila prava in koristna.
Po dolgem čakanju se mi je posrečilo iznajti pravo Alpen tinkturo in Po malo proti izpadanju las, kakoršne še dosedaj ni bilo na svetu, od katere možkim in ženskam gosti in dolgi lasje resnično popolno zrastejo, ne bodo več izpadali in ne osiveli. — Ravno tako zrastejo moškimi v šestih tednih krasni brki popolnoma. Revmatizem v rokah in nogah ter križcih v 8. dnevi popolnoma odzdravim; kurja očesa, bradaviče, potne noge in ozeblino se popolnoma odstranijo. Da je to resnica, jamčim s \$500. Pišite po cenik, katerega pošljem zastonj. — JAKOB WAHIC, 1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

Frank Brand

— TRGOVEC —
Z GROCIERJO, MESOM IN KONFEKCIJSKIM BLAGOM
201-203 Commonwealth Ave., NEW DULUTH, MINN.

Prodajam

Belo vino sodček po \$35.00
Rudeče " " " " 25.00
Tropinovo žganje, galona 2.50
Naročilu je priložiti gotovi denar ali poštno nakaznico.
Z veseloštopovanjem
A. W. EMERICH,
vinska trgovina in destilacija žganja,
16205 St. Clair Avenue, Gollinwood Sta. CLEVELAND, OHIO.

Elco Theatre

ELY, MINN.
VAM VEDNO NUDI NAJBOLJŠE PREMIKALOČE SLIKE, PETJE IN DRAMATIČNE PREDSTAVE. ZATO STE VLJUDNO VABLJENI, DA NAS OBIŠČETE. aše predstave so dobro izbrane za mlade in stare.

VSTOPNINA VEDNO SAMO 10c.

Predstave se začno vsak večer ob 8. in 9. uri. — Za sobote in nedelje imamo posebne programe, katerih ne smete zamuditi, da ne boste obžalovali.
J. A. GRAVES, lastnik.

American Exchange Bank

VIRGINIA — MINN.
Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvate v mestu. Posiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vožne liste. 3% obrestni od vlog.

STAR THEATRE

So. Range, - - Mich.
ima vedno lepe in podučljive premikalne slike. Ob petkah izvanredne posebnosti. Slovenci in Hrvati poslušajte se te zabave! Spoštovanjem
Star Theatre
SPOMINJAJTE SE OB RAZNIH PRILIKAH SLOVENSKEGA ZA ZAVETIŠČA V AMEMRIKI

Dopisi.

Canonsburg, Pa.

Slavno uredništvo Narodni Vestnik: — Delavske razmere v naši naselbini so bolj srednje, tudi brezposelnih imamo precej. Sedaj čitamo dan za dnem v listih poročila o današnjih evropski vojni, katero je vzpizorilo nekaj kronami glav. Čitamo, kako gorijo mesta in vasi, in kako strašno trpe ostali prebivalci, ki begajo brez živčevja semintja, iskajoč si novega zavetja pred kruto roko sovražnika. Primorani so ostaviti svoja stanovanja in gledati strašne prizore, ki se odigravajo na rodnih tleh, v takozvani domovini, vidi jo, kako ogenj, topove kroglice in druga taka uničevalna sredstva razdirajo to, kar so oni in drugi pred njimi zgradili z velikim trudom. Po končani vojni bodo nastale še večja beda in splošno pomanjkanje med svetošim ljudstvom, ki bodo obvezano plačati vse na stave stroške potom visokih davkov in doklad za živila, pijačo, obleko, sploh vse, kar potrebuje človek za svoje življenje. Koliko bo ostalo pohabljenec vse svoje življenje, njihove družine bodo izpostavljene vsakojakim nevarnostim, ljudstvo bodo primorano prosjati ali pa umreti gladu.

V ameriških podjetjih ne najdemo dosti razlike med žrtvami, ki padejo v vojni, in med žrtvami industrije. V tovarnah, rudokopih, topilnicah in sploh povsod, kjerkoli je kaj industrije, je izpostavljen delavec največjim nevarnostim. Na smrt mora biti pripravljen vsak trenutek, nikdar si ni svest, da ga ne bi pobilo ali pohabilo za vse življenje. In vse to za profit kapitalizmu, delavci pa, ki vse izdelujemo in produciramo, kar je potrebno za življenje in obstoj, naj to mirno gledamo ter prenašamo nasilstva krvoločnega kapitalizma. Ne, tega ne moremo dopustiti. Res nas je sedaj še bolj majhna četa zbrana v socialistični stranki, toda z dobro organizacijo moramo naše vrste okrepiti, iskati novih sobojevnikov za delavske interese in za razdruženje današnjega družabnega reda. V socialistični stranki bo zadobilo delavstvo pravice, katere sme zahtevati, naša dolžnost je tedaj, da si podamo svoje žuljave roke v medsebojno zvezo, v znak združenja, bratstva in edinstva. Ko bomo združeni, se bodo raztrgale verige suženjstva, ugonobljeni bodo kapitalizem, vojne in vse druge take strahote današnjega kapitalističnega sistema bodo odpravljene, zavladala bodo prosperiteta za vse, celokupnemu človečanstvu pa bodo zasijali zlati časi miru in splošnega zadovoljstva.

Pozdrav vsem zavednim delavcem širom Amerike.

John Koklich.

Moon Run, Pa.

Spoštovano uredništvo: — Kakor se skovaj iz vseh industrijskih krajev pritožujejo o slabih delavskih razmerah, tako se tudi mi iz naše naselbine ne moremo prav nič pohvaliti. Zaposleni smo vsi v premogorovih, ker tovarne ni v bližini nobene. Delamo res vsaki dan (izjeme nedelje) ali kaj pomaga, ker moramo čakati celih osem ur, da dobi eden 2—3 voze, kar je seveda veliko premalo, ker zaslužijo delavci pičlo \$2.00 na dan. Pozimi gre pa po navadi še slabše z delom, kot poleti. Delo se pa tudi ne dobi, ker je že tako vse prenapolnjeno.

Kar se tiče društvene stvari imamo tukaj 5. podpornih društev, katerih najmočnejše je društvo sv. Barbare, spadajoče v Forest City, Pa., s 283 člani. Ker se je vedno čitalo veliko resolucij in zanimanja v vseh društvenih glasilih, glede združenja vseh slovenskih organizacij, smo tudi tukaj z zanimanjem nasledovali ta izid, ali kakor se je sedaj pokazalo, da se je začel med g. pripravjalnega odbora prepri in razprtega, kar bode moglo do stvar veliko zadržalo in tudi člane nekoliko ostrašilo.

Da se že sedaj ne morejo spoznameti, kaj bode šele pozneje, ko bode stvar enkrat bolj v teku; to bode vedni prepri in nesporazum. Društvo sv. Barbare je pred par meseci imelo za nove tiskovine in druge nove društvene stvari,

katere so komaj štiri mesece v uporabi blizo \$4000 stroškov. V službi združuje bi postalo vse na bavljeno nerabno. In društveni inventar v vrednosti čez \$4000 bi tudi ne imel nobene vrednosti več. To je že denar, katerega smo plačali člani s trdim prislužkom. Ali bi se to vzelo v račun od omenjene organizacije, s katero bi se združili? Ne verjamem! Jaz bi vstrajal pri tem, da naj gre društvo sv. Barbare svojo pot kot dosedaj. Jaz mislim, da posamezni člani, bi ne imeli nobene koristi od združenja in bi ni manj ne plačevali kot sedaj, če že ne več. Koristi bi pa imeli le drugi višji, kateri se sedaj tako trudijo za združitev. Zatorej, ko pride do splošnega glasovanja, naj člani društva sv. Barbare dobro premislijo, kako da bode glasovali.

Naj še nekoliko pripomnim glede vojne v stari domovini. Po izbruhu vojne so se tudi tukaj hoteli javiti rezervisti k avstrijskemu konzulatu v Pittsburgh, sedaj jim pa že veselje minilo; kateri so pa do dobri patriotje, s svojim geslom: vse za vero, dom cesarja, naj le gre, ako jim diši trdi komis in svinčenke. Ali se ne spominjate pred kratkim časom afera, katero je povzročil nadutni škoti stotnik od 6. stotnije 17. pešpolka v Celovcu, ko je zmerjal slovenske vojake z windische Hunde in potem jih je še spravil en par v večletno ječo. Sedaj bi se pa šli radi bojevati za zatiranje slovenskega naroda. Zapojmo rajši narodno kitico:

Vse je vihar razdjal
Vse je vihar razdjal
Ali narod, narod
Bode vedno stal.
Pozdrav
Vid Vodišek.

Franklin, Kans.

Dragi urednik N. V.: — Naznaniti moram, da se je tukaj delo ustavilo v premogovnikih, ker se nimamo nove pogodbe. Delo počiva v vsem 14. okraju, in zato ne svetujem nikomur, da bi hodil sem dela iskat. Delavsko orodje smo oddžili 17. in 18. avg. Kadar se obrnejo razmere na boljše, bode poročal. Štrajk je izbruhnil tudi med uslužbenci polične železnice, ki ne more obratovati že od 6. junija.

Pozdrav vsem zavednim Slovence in Slovenkam širom Amerike. Zastopnik.

Clear Creek, Utah.

Cenjeno uredništvo N. V.: — Ker se malo kedar kaj čita iz te premogarske naselbine — Clear Creek, Utah, hočem jaz nekoliko popisati kako se nam godi v tej mormonski deželi. Delamo letos le bolj po malem, 3—4 dni v tednu. Premog se mora kopati in družba plača 46 centov od tone, tako, da mora človek trdo delati, da se pošteno preživi.

Slovenec nas je zelo malo, vseh skupaj kakih 25. Kar se pa tiče društev, imamo eno spadajoče h Zapadni Slovenski Zvezi, v Denver, Colo. Narodnosti je veliko, tukaj vidiš Slovence, Finca, Grka, Makaronarja, Angleža, Japonca itd. Podnebje je podobno bolj Sibiriji, poletja pa imamo tri mesece, drugo pa zimo; ali vseeno je zdravo.

H koncu mojega dopisa pozdravljam vse Slovence v Zdrženih druženih in rečem jim, da naj ostanejo tukaj in naj ne gredo braniti mile nam domovine. Bolje je, da ostanemo tukaj, kjer smo. Ko bi bila za nas kaj vredna domovina, ne bi bili primorani iti si življenja vzdrževati v daljno Ameriko. In sedaj, da bi šel nastavljal glavo pred topove! — Pamet, pamet!
Ludvig Mihelič.

Piney Fork, Ohio.

Uredništvo Narodnega Vestnika: — Pozimi so dolge noči in slabo vreme, zatorej sem lansko zimo naročil gramofon, da bi se z njim kratkočasil ob večerih. Našel sem oglas Benko & Rus, Co. Chicago, Ill. v listih in poslal denar za gramofon, a gramofona še sedaj ni. Zatorej javno vprašam, če je komu kaj znano, kaj je s to kompanijo, in če je še kdo drugi izmed naših rojakov tako poslal denar tej kompaniji, in nič za njega dobil; ustreglo bi se mi, če bi se mi hotelo pismeno javiti. Tukaj v Eastern Ohio še vedno štrajkamo in bo najbrže štrajk trajal še dolgo, ker kompanistom

jako silno smrdi nova postava (mine-law), katere zahteva, da dobi premogar plačo za ves premog, kolikor ga naloži. Poprej, ko je premogar naložil voz, je bil premog stresen na mrežo, skozi katero je šlo kakih 35% premoga; kar je na mreži ostalo, je šlo na vago. Premogar je dobil plačano samo za premog, kar ga je šlo na vago, po nekaterih krajih, kjer se premog močno drobi, ga je šlo polovica skozi mrežo. Nekateri naši bratje še trpijo pomanjkanje, ker so slabo že poprej zaslužili in je strašna draginja. Ljudje se čudijo, da vzdržimo še toliko časa. Neki kompanijski postopač se je izrazil pred štirimi meseci, da bo vzelo le malo časa za izstradati premogarje, in jih bode lakota prisilila, da odidejo nazaj na delo pod stariimi pogoji. Kakor stvar izgleda, se pa ne bo ustreglo temu pobožnemu kompanistu, da bi premogar moral kar umreti za lakoto, ker drugo ljudstvo simpatizira z nami v okolišini, in tudi unija bo skrbela za to, da ne bo treba nikomu umreti od lakote. Seveda, primanjkuje nam denarja za podporne društva in druge potrebščine; ako kdo premore nam poslati kak dar, bo prav za dobro stvar daroval in smo unijski premogarji zadnja leta pomagali tudi westmorelandskim, michiganskim in coloradskim štrajkarjem.

Matt. Tušek, tajnik,
L. U. No. 2183 U. M. W. of A.

Wadworth, O.

Uredništvu N. V.: — Delavske razmere so bolj slabe. Tovarna za vzgialice, kjer je največ ljudi zaposlenih le po dva ali tri dni v tednu, obratuje. In to zaradi vročine, ker jim ista izpridi fosfor. O kakem društvenem življenju ni tukaj govora, ker je samo ena slovenska družina. Iz tega mesta se je odzvalo vabilu konzula več Hrvatov in Ogrrov; nekateri so pa že prišli nazaj zaradi vstavljene morske voznje. Medtem pa so izgubili delo, katero so imeli prej. To je torej tudi posledica vojne.

Tukajšnje prebivalstvo — po večini nemško — se odlikuje posebno po nevljudnosti napram izemcem. Tukaj vlada suša ter si hodimo močit suha grla v sosednji Barberton.

Pozdrav stariim prijateljem na Iron Range.
Anton Okolis.

Youngstown, O.

Cenjeno urednik: — Kot naročnik lista, upam, da se smem tudi enkrat oglasiti, da Vam naznam tukajšnje razmere. Slovenec nas je tukaj malo, delamo večina vsi bolj slabo, vendar zaslužimo toliko, da se dobro preživimo in včasih tudi nekoliko razveselimo pri kozarcu pijače. Za poslani smo večina v žičarni in zebjarini v 5 milj, oddaljenem mestu Strothers, O. Glavna stvar pa, kar imam za naznaniti, je, zakaj ne napreduje katoliška vera. Vabljen sem bil na Struthers O. za krstnega botra pri Joe Polane. Ko sem prišel v cerkev, me vpraša slovaški duhovnik, ali sem katolik, na kar sem mu odgovoril z da. Nam hodi v cerkev v slovaško ali angleško? Ali ste bili pri spovedi in kedar? Pred okoli štirimi leti, mu odgovorim, nakar mi pravi: "Le pojdite ven iz cerkve. Vi ne morete biti za botra, ker niste katolik." Tako je tudi izpršal botro, ker je pa ona bila letos pri spovedi, je ostala lahko za botro, moje mesto je pa zavzel mežnar. Če je Kristusov namestač, zakaj me ni vprašal, če se hočem spovedati prej, kar bi jaz tudi storil. Ali njemu ni bilo na misel drugo kakor: "Ven iz cerkve, ker niste katolik." Lansko leto pa ravnko ta duhovnik ni hotel krstiti enega slovenskega otroka zač, ker so se pripeljali v voz, last socialista. Njemu je bilo več ma, da pogleda, kdo je pripeljal, kakor pa za sprejetje novega člana v katoliško cerkev.

Pozdrav vsem Slovence širom Amerike, posebno pa še onim, kateri mislijo, da je far Bog na tem svetu, v resnici pa so večinoma le slabi ljudje.

Anton Grezuti.

Leadville, Colo.

Cenjeno uredništvo N. V.: — Prizadeti vsled štrajka, kateri teži premogarje v državi Ohio že od 1. aprila t. l., smo člani postaje štev. 49, S. K. P. D. sv. Barbare primorani se obrniti potom nam cenjenega lista Narodni Vestnik, ki je glasilo društva sv. Barbare, do vseh bratrov in sester te organizacije in sploh do vseh rojakov in rojakinj, ki čutijo z delavstvom za prostovoljno darove, da bi nam bilo mogoče vsaj plačati asement. Razmere pri nas so tako slabe, da nimamo priti potrebnega kruha in nikakor ni bilo mogoče plačati asement za mesec avgust. Obrnili smo se na glavni urad, da bi bila postaja suspedirana za nekaj časa.

Zatorej se prisrčno bračamo z zaupanjem do vseh postaj, katere so v bolj h. odnošajih kot smo mi, ki smo bili vrženi pred meseci iz dela, o račamo se prisrčno in z zaupanjem do vseh čutečih Slovencev Slovenk, da bi se bi gohotno odzvali z malim darom, ter bi nam poslali kako pomoč. Bratje in sestre, če bi bil Vam naš položaj znan, gotovo bi storili nekaj za nas, če le mogoče.

Nasha postaja je vedno pomagala kolikor je mogla rojakom, ki so bili v različnih stvkih. Letos je tudi do nas segla kruta kapitalistična roka, in naša postaja, ki je bila vstanovljena leta 1908, je prisiljena prositi slovensko javnost za pomoč. Premogarji smo bili vrženi z dela radi postave, katere niso hoteli operatorji sprejeti. To je bilo že pred petimi meseci. Organizacija U. M. W. of A. nam je dala dosihmal \$8.50 podpore. Znano nam je, da so povsod skrajno slabe razmere, da je v Ameriki gospodarska kriza. Vendar v nekaterih krajih se še posluje, in mi upamo, da si boste cenjeni rojak, in rojakinje odtrgali par centov v namen pomagati bratom in sstram, ki so v bridkih razmerah. Prispevki naj se blagovoljijo pošiljati na postajnega tajnika Ant. Brelich, box 397, East Palestine, O. Imena darovalcev objavili bomo v glasilu.

Z bratskim pozdravom za postajni odbor: Štefan Čuk, predsednik; Ant. Brelich, tajnik; John Poženel blagajnik. (17—20, 24.)

Chisholm, Minn.

Cenjeno uredništvo N. V.: — V štev. 31. Glasnika zopet nekdo prodaja svoje neumnosti ali zlobnosti. Vidi se, da je pisec zelo bolan na duhu, drugače ne bi mogel spraviti takih klobasarij skupaj. Grsih je spoznal odločnost detektivov, ki zasledujejo vsakovrstno sleparijo in zvižavnosti po vzgledu Vodiške Johance. Dobro se še spominjam ostre borbe, ki se je vršila nekega dne pri Grsihu. Navzroč je bil seveda tudi detektiv, kakor omenja Grsih sam v Glasniku, in ta detektiv je premetenega in muhastega Grsiha tako dobro privijal, da je kar izpreminjal obraze. Malo da ni kri "svičal", kakor Johanca. No, pomagalo ni nič, Grsih je bil ukročen, in zato zliha sedaj svojo jezo v Glasniku. Pa naj jo, in če hoče, se tudi lahko na glavo postavi. Menda se mu še niso razkadili možgani od jutranjega okrepčila. Njegovega repenčaja tudi ni vzeti vsled tega za resno. Zapomni si naj 7. zapoved, in ako se je bo držal, mu ne bodo sledili detekti-

vi, pa naj bode rdeči ali kakršnikoli.

Pozdrav rojakom po širni Ameriki.

Ivan Vesel.

Calumet, Mich.

Cenjeni mi N. V.: — Sobrate Slovesne Hrvatske Zveze vprašujem, ali jim je znano, kaj se dogaja v naši organizaciji. Naši gl. uradniki nečejo oddati svojih uradov in izročiti čistih računov novozvoljenemu glavnemu odboru, ampak izročili zadevo advokatom. Stvar je prišla do glavnega odvetnika države Michigan, in ta je pronašel, da stari glavni uradniki niso pravilno poslali po charter ju že od leta 1906.

Novi uradniki so se zavzeli, da rešijo našo Zvezo od velikih stroškov in propasti. Zato prosimo slavna društva, da nam takoj naznajo, če so zadovoljni, da delujemo na tem in za boljši obstanek Zveze. Društva naj svoje mnenje takoj naznajo, potrdijo sklep z društvenim pečatom, ter naznajo, koliko članov je glasovalo za to. Sklepi bodo objavljali v Narodnem Vestniku.

S pozdravom vsem članom.
Izvanredni odbor.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. B., Ahmek, Mich. — Cene se nam ne zdijo pretirane, kajti vsak delavec je vreden svojega plačila. Zasužtralo se je drugod pa veliko več, dela se nepostavno že leta in leta pri tej organizaciji, s katere poslovanjem se bodo itak kmalu bavile pristojne oblasti. Potem bode mo pisali tudi o tej stvari obširneje. Do tedaj smo Vaš dopis oddžili. — Poročajte kaj o tamošnjih delavskih in drugih razmerah. Pozdrav!

RAZSTRELBA.

McConnellsville, Ohio, 19. avg. — Pri eksploziji gazolina v neki tukajšnji garaži je bil nek mož usmrčen, več drugih oseb pa je bilo ranjenih. Garaža je zgorela.

Zdrav mož

je močan in pln življenja. Bolni mož se počuti utrujenega, vedno skrbi, je slaboten, onemogel in ne v resno zdravljenje s

SEVERA'S BALSAM OF LIFE

(Severovim Življenjskim balsamom) ter se spravite na prilike zdravilske vrednosti.

Popravi neprebavo in odpravi zapeko. Je splošna tonika za moške in ženske. Slabo krvnim ljudem pomoči kri. Dispeptičnem ljudem vredi prebavne nerednosti. Naredi jedila bolj okusna in prebavljiva.

Severa's Gothard Oil
(Severovo Gothardovo Olje).
Zoper bolečine in okorelosti.
Mazilo samo za vnažno rabo.
Cena 25 in 50 centov.

Severa's Tab-Lax.
(Severovo Tab-Lax).
Slackorno odvajalo.
Za otroke in odrasle.
Cena 10 in 25 centov.

Zahtevajte samo Severove Pripravke. Ako vas lekarnar ne more založiti, naročite jih od nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

ROJAKI! ORGANIZIRAJTE SE NA POLITIČNEM, DELAVSKEM IN GOSPODARSKEM POLJU. V ORGANIZACIJSKI MOČ IN NAPREDEK VSEH SLOJEV!

Velika razprodaja fonografov

Ta krasna COLUMBIA IV. TALKING MACHINE ima jako mil, čist in glasen glas. Omarica je velika in krasna, ter je izdelana iz brastovega lesa, je 12 palcev široka in 7 palcev visoka. Rog je črna emaljirana, okinčan z rožami, zlato obrobljen in jamekan za 13 let. Ta stroj je stal \$40.00, vendar radi velike tekme pošljemo ta krasni stroj z 12 najboljših slovanskih skladb, katere sami zberete iz cenika, všteti 50 igel za samo

\$17.50

na lahka odplačila po \$1.00 na mesec. Mi tudi prodajamo znane VICTOR TALKING MACHINE in boljšo LUMBERA GRAMOPHON na lahka odplačila. Pišite po naš ilustrovani list. Poslali ga bomo ZASTONJ.

SAUL BIRNS, 117 Second Ave. Dept. 47, NEW YORK

V prejšnjih letih.

Velikokrat slisimo, kako so naši pradedje živeli in kako so bili zdravi. Živeli so vedno po zahtevah narave in brez vsake razkošnosti. Sicer je pa to absolutno nemogoče za ljudi, ki žive v mestih, da bi jim dalo tako življenje zadovoljstvo. Navadno življenje, kakor primanjkljaj svežega zraka in solončne svetlobe, vplivajo zelo slabo na nas in nas prislilo, da moramo iskati zdravila, katere pomagajo vzdržati naše prebavne organe pri pravem delovanju. Kot tako zdravilo je dobro poznano

Trinerjevo zdravilno grenko vino.

Prvi učinek tega zdravila je, da očisti vse zaostale trane, ki ne bi smele biti tam, posebno ostanke neprebavne hrane, ki so se vstavili v drobu. Ti stari ostanke jedil zastrupljajo celi život. Drugo sredstvo je, ojačiti notranje organe in tako preprečiti ponovno bolezen. Mi priporočamo nadaljšo uporabo tega zdravila

V BOLEZNI ŽELODCA V BOLEZNI JETER V BOLEZNI ČREVESJA.

To zdravilo navadno daje popolno zadovoljnost in sicer zato, ker prinaša moč. Ravnotako je v raznih drugih slučajih, kot pri zapeki, nervoznosti slabosti, apetita in izgubi spanca.

DOBI SE V LEKARNAH.

JOS. TRINER,

IZDELOVALEC 1333-1339 SOUTH ASHLAND AVE. CHICAGO, ILL.

TRINERJEV LINIMENT je precej močno zdravilo, lahko se ga pomeša z oljnim oljem. Večkrat se pripeti, da bolečine v udih, sklepih in mišicah prenehajo že pri prvi uporabi. Imejte ga vedno doma pri rokah, da je lahko takoj pomagalo, ako je treba.

ZA SVOBODO IN LJUBEZEN

ROMAN Z BALKANA. Spisal Marko Stojan.

(Dalje.)

„Pa zakaj? Ali tebe tudi ne marajo s seboj...“
„Marajo, marajo, samo da jaz ne morem z njimi.“
„Zakaj ne moreš? ...“
„Poznaj me v Solunu.“
„Turki!“
„Kdo drugi! Saj veš, da imam jaz najrajši znanje s Turkom.“
„Pa kaj si jim storil tako strašnega? Menda nisi rogovilil tudi že...“
„Ej, bogme, sem.“ Marko je izpljunil in povedal mirno svojo povest. „Onega leta je bilo...“
„Saj veš, ko smo imeli toliko posla; pri...“
„bil tačas tudi neki Ljuba Gajković, mlad kakor ti, a junak, moči četi je bil tačas tudi neki Ljuba Gajković, mlad kakor ti, a junak, moči četi je bil tačas tudi neki Ljuba Gajković, mlad kakor ti, a junak...“
„Spotoma! Ni je bilo. Ni se mu zgodilo prej, niti pozneje — a takrat nismo imeli tri dni ničesar griziti. To se pravi, v vasi pod nami je bilo par kmetov, par naših. Toda kako do njih! Tisti prekleti turški bataljon se je bil pripravil, da prenoči v vasi, kakor nalašč. Gor v hribu smo slišali kričanje vojakov in žensko upitje — saj veš, kakke stvari...“
„Ali ni bilo prav nobene prilike, da bi se založili s hrano?“
„Spotoma! Ni je bilo. Ni se mu zgodilo prej, niti pozneje — a takrat nismo imeli tri dni ničesar griziti. To se pravi, v vasi pod nami je bilo par kmetov, par naših. Toda kako do njih! Tisti prekleti turški bataljon se je bil pripravil, da prenoči v vasi, kakor nalašč. Gor v hribu smo slišali kričanje vojakov in žensko upitje — saj veš, kakke stvari...“
„In res, kmalu je spet vse mirno. Mi čakamo, čakamo — Ljuba Gajkovića ni. Zaman smo ga čakali tik do zore; nato smo morali dati...“
„Napoje nas in nasitijo; pripravijo nam ležišče — mehko in postelano...“
„Ležal dva dni; in zdravnik mi jepregledal rano, ki me je zelo bolela. Tine je prihajal k meni kadar je utegnil, in pogovarjala sva se o domu. Potlej pa so me odpeljali v Gorico, kjer se me je lotila huda bolezen. Od konca se nisem zavedal toliko, da bi Vam bil kaj izporečil; potem pa nisem dobil pripravnega človeka. Prebolel sem in upal, da se vidimo kmalu. Sile mi ni nič, ker mi dobro strežejo, a doma je...“

Prihajač.

Povest. — Spisal Dr. Fr. Detela.

(Dalje.)

„Mati, sanjalo se mi je,“ je dejal Lojze in ustavil svojo znanca.
„Boš pa stavil v loterijo, Lojze kaj?“ je vprašala žena.
„Sem že. Terno.“
„Bog ti daj srečo! Pa zdrav!“ je dejal Čedin in hotel pognati, a Lojze ga je ustavljal, kakor da bi mu hotel še kaj povedati, kar mu ni padlo takoj v glavo.
„Kaj pa pripoveduješ to nama?“ je vprašala žena nepotrpežljiva.
„Če se mi je sanjalo o Vašem Petru!“ je dejal Lojze, zavzet, da mu tako malo briga. Zbudil jima je radovednost. „To je bilo tako“, mu razlagal Lojze. „Jaz sem pregledoval številke pred štacuno, in mimo me šel Peter, v vojaški obleki. Pa me udari po rami in pravi: Le stavi Lojze, le stavi, zastavi boš še hišno številko. In stavljal sem. Dva gola marjara.“
„Kaj, Lojze!“ se je začudila žena. „Ali jih ni škoda?“
„Škoda,“ je dejal Lojze. „A rekel sem: naj boše zadnjikrat! Zakaj, če te sanje ne pomenijo, ne pomenijo nobene nič. Da me je udaril Peter, to je 59; hišno številko sem vzel svoj, 13, in Vašo, 62, in zama mora biti.“
„Kako, Lojze?“ je vprašal Čedin. „Pri nas je številka 26, ne 62.“
„Kaj res!“ se je ustrašil Lojze. Čedin je potrdil.
„Ha, presneto!“ se je udaril Lojze ob čelo in premišljeval. „No, kama bo,“ se je potolažil naposled in šel svojo pot. Čedin in Čedinina žena se smejala, in vendar jima je Lojzetova prazna vera zasejala na njuni srca nekako upanje, ki je veselo poganjalo. Boljše volje sta se vrnila domov, in — doma je čakalo pismo. Hlastno je pogledal Čedin pismo, ki ni bila sinova, in obšel ga je hud strah. S tresočo roko je razpustil list, in oči so se mu začarele od veselja; sin je bil še živ. Pišanje pa se je glasilo tako:
Dragi moji stariši!
Rad bi prijel za pero, da bi Vam napisal, kako se mi godi; a ne morem še. V Gorici ležim v bolnišnici, in tovariš Vam piše v mojem imenu. Dolgo že niste dobili nobenega poročila od mene, ki se mi je dolgo godilo. Kako smo premagali Prijemontezze pri Kustoci, to ste govorili že slišali. A koliko smo prehodili pota, predno smo se gili, to se ne da popisati. Takrat nisem utegnil Vam pisati. Na kresni dan pa je naša naša kompanija majhen grič, kjer je stala velika zidana hiša. Kmalu so nas napadli sovražniki in nas izkušali pregnati. Mi smo se strčili v hiši, zagradili vhode in streljali skozi okna; oni pa so streljali na nas, in jaz sem bil tako nesrečen, da me je zadela krogla v pravo stran, ko sem se prikazal k oknu, da bi streljal. Kakor bi me kdo sunil s palico, tako se mi je zdelo; potlej pa mi je začelo prijetno vroče, in slabosti so me prevzele. Sedel sem na tla, in tovariš me je obvezal rano, da mi je ustavil kri. Oni pa so streljali, dokler ni bil poginil. Potlej pa so sovražniki zažgali hišo, in mi vsi poginili, da nam ni prišlo na pomoč krdelo naših ljudi. In vendar, kdo je meni rešil življenje? Mejačev Tine. On me je nesel iz hiše, me je bil v ognju, in me je spravil do neke kolibe, kjer sem

jam... gledam... grdo vidim: Ljuba Gajković leži z iztaknjenimi očmi, odrezanim nosom, odsekanimi nogami, pribit na tla s štirimi klini, kakor na križ. Zvijva se in ječi, da ga je groza poslušati...
„Brate, mu pravim, kaj se ti je zgodilo? Ali me poznaš, siromak? — Poznam te, zastoka, po glasu te poznam: Marko si. Glej, kako so me zmrevarili Turki!... Major jim je ukazal, sam major; vojaki so me hoteli ubiti, kakor se spodobi junaku, major pa veli: Mučite ga... storite to, storite ono! Marko, ali me osvetiš?... — Rotim te, brate, izdihni mirno, kakor on tebi, tako jaz njemu!... Priseži, Marko, prej ne morem umreti, dokler mi ne prisežeš! — Zaklel sem se mu; izdihnil je v mojem naročju. Nato se zbudim, ves v znoj, ves v drgetu. Vsi so se prekrizali in prebledeli, ko sem jim povedal svoje sanje. Dva tedna pozneje, ko je bilo mogoče, smo krenili skozi tisto vas; in glej — kmetje so nam povedali — zgodilo se je bilo vso do pičice, kakor se mi je bilo sanjalo. Turki so bili vrgli truplo v grmovje, a kmetje so ga pokopali drugi dan. Šel sem na grob, pomolil za njegovo dušo in sklenil sam pri sebi, da velja spričo teh reči tudi prisega, ki sem jo bil storil v snu.“
Izpljunil je in vrgel ogorek cigarete preko krova; oči so se mu ježno zasvetile v mraku, kakor da živi iznova tisto trenutje maščevalne zaobljube. Nato je nadaljeval s hripavim glasom:
„Zdaj, ko sem vedel kako in kaj, mi je bilo lahko potrpeti. Počakal sem, dokler nisem bil prosti dela, ki smo ga imeli; nato sem se odpravil sam in nisem miroval, dokler nisem izvedel imena onega majorja, ki je velel mrevariti našega Gajkovića... Poprašujem, poprašujem, iz kraja v kraj zasledujem njegovo pot, zmotim se par tucat kratov... nazadnje pa izvem, da se mu pravi Hilmi bej. In kaj še; to, da mi pravi Turčin, marveč Švaba, pravi Nemeec iz nemške dežele, ki je stopil v turško armado kot... kako že pravijo... inštruktor, da... In še to izvem, da ga dobim v Solunu. Grem v Solun, poizvedujem, in glej, vraga, res ga najdem v službi. Ali veš, bratec kaj se je zgodilo čez nekaj tednov? Divji Marko je bil sluga majorja Hilmi beja. Tisti človek na svetu, ki mu je najboljši zaupal. No, in tako je prišlo do ugodne prilike... Nekega večera, ko je bilo vse okrog tiho in mirno — počakal sem slučajja, da sva bila sama v vsej hiši, kjer je imel lopov svoj brolg — tistega večera torej stopim predenj. — Kaj hočeš, vpraša, nič zlega ne slutim... — Gospod, pravim jaz, tvoj švabski bog je velik mož, turški tudi ni pod nič, a srbski je še večji. Dolgo sem čakal, da te ubije strela iz jasnega — zdaj vidim, da te moram jaz. — Kaj? Planil je kvišku, izbuljil oči — prav po švabsko: vsak Švaba jih izbulji tako, kadar zavoha smrt. Kaj blebečeš, pes?... — Pes sem, pes tja; jaz sem pobratim onega komite, ki si mu ti velel iztakniti oči, odrezati nos in odsekati roke — že veš kje. Prikazal se mi je v sanjah; prisegel sem mu, da ga osvetim. Kakor ti njemu, tako jaz tebi. Da pa ne boš rekla, da sem te napadel neoboroženega... evo ti... To reki položim predenj sabljo, ki jo je bil opasal, ko se je vrnil domov. Izdere jo, seveda, zakaj gledal sem ga tako, da mi je po vsej priliki moral verjeti. No, seveda, pomagalo mu ni; in naslednjem trenutku sem ga imel na tleh in ga tiščal za vrat. Zamašil sem mu usta — nato sem opravil svoje delo. Grda reč je bila... bogme, srce mi ne bi bilo dati storiti to, da ni bil Ljuba moj pobratim in Hilmi bej Švaba. Grda reč — šele takrat sem spoznal, kakšna srca morajo imeti ti ljudje. Seveda, tla v izbi so bila opečnata — pribil sem ga torej na vrata, s štirimi novimi, debelimi žebli. Nato sem si obrisal roke... in oči, smilil se mi je do solz, kakor je bil svinja. Bog mi je priča — ne bil bi ga, ali prisega in maščevanje, to je dvojje svetih reči. No, odpravil sem se iz proklete hiše... odpravil se iz Soluna. Čisto tam na drugem koncu mesta sem ustavlil starega Turčina; dal sem mu zlatnik: — Hodi, Turčin, k mestnemu komandantu, in povej... To in to sem storil s Hilmi bejem — zaradi tega in tega vzroka; dobe ga na njegovem domu... Turček se je najprej sesedel od strahu; nato je zakričal v ves glas in zdiral kakor dvačsetleten mladenič. Jaz seveda tudi — in od tistih dob nisem bil več v Solunu... Zdaj veš, zakaj se ne morem pokazati kar tako in zakaj bi bilo opasno za one, ako bi šel z njimi...“

ležal dva dni; in zdravnik mi jepregledal rano, ki me je zelo bolela. Tine je prihajal k meni kadar je utegnil, in pogovarjala sva se o domu. Potlej pa so me odpeljali v Gorico, kjer se me je lotila huda bolezen. Od konca se nisem zavedal toliko, da bi Vam bil kaj izporečil; potem pa nisem dobil pripravnega človeka. Prebolel sem in upal, da se vidimo kmalu. Sile mi ni nič, ker mi dobro strežejo, a doma je...
Kako je prišel Tine v vojaške, o tem ni hotel nič govoriti; s Klemenovim Janezom sta se neki zapisala v radovoljnike. A Janez ni imel sreče; v prvem boju je padel, v sreci zadet. Tine pa je srečen: dobil je že svetinjo, in vse ga ima rado; saj je pa tudi tako dober človek. In kako lepo se mu podaja vojaška obleka Vi bi ga morali videti. Midva sva zopet najboljša prijatelja. — Upam, da Vas je Bog vse ohranil zdrave. Podam Vam roko črez visoke gore in črez ravno polje in pozdravljam Vas iz dna svojega srca, očeta in mater in vse domače. In če hočete, in če se Vam ne zdi sitno, pozdravite še v mojem imenu Mejačeve, vse. Z Bogom! Vaš pokorni sin Peter.
Po dvakrat in trikrat sta prebrala oči in mati pišanje. Vsaka beseda, vsaka črka se jima je zdela imenitna, in radost je sijala obema iz obličja. „Tone, Franca!“ je klicala mati družino, „pojdiva sem! Peter je pisal.“ In prebrala jima je list. „Lejte si!“ je dejal Tone, „da je dobil Tine svetinjo in da je tak brhek vojak!“
„Ha, menim da!“ je rekla Franca, in lice ji je žarelo od veselja. „Kar skrijte se, fantje, kar vas je. — Jaz stečem k Minici. Ta bo vesela!“
„Saj grem sam“, je dejal oče in oblačil suknjo. Vesel nemir se ga je bil polotil. Sedaj je prilika, si je mislil, da se sprijazni o Tinetu. „Mati Mejačeva!“ je klical že oddaleč, „poročila o Tinetu! Kaj mi daste, da Vam jo povem?“ Zarek radosti je izpreletel obraz krčmarčin, a zatajevala se je in delala mirno.
„Kako, da dohajajo Vam poročila o našem Tinetu?“ je dejala hladno.
„Moj sin je pisal, Peter. Čakajte, da Vam preberem pismo.“
„Brati znam sama; kar dajte!“ je odvrnila ona in prebrala počasi pišanje. Obraz ji je razodeval mnogo manj veselja ko samostvesti.
„Kaj me, mati? Kako čudno je to, da je Vaš Tine rešil našega Petra!“ je dejal Čedin.
„Kaj bo to čudno!“ je dejala ona. „Saj vendar poznam Tineta.“
„No, polič vina dajte, da bova pila na zdravje naših fantov“, je končal razgovor Čedin malo poparjen. Veliko ji ni do sinu, si je mislil in se motil; zakaj kar utripalo je srce od veselja ponosni ženi, ko je čula hvalo svojega sina. Obstala je pred oknom, ki je bila sama, in zrla tja v nedolžno daljavo; priplaval ji je pred oči podoba ljubljene sina in videla ga je slavljenega in občudovanega od vse fare; pozabljena je bila vsa bridkost, ki jo je bil prizadel, in razburjala je sree le sladka nada, da se vrne sin in da se bode ona še bolj ponašala z njim. A te prijatelje misli so se umikale polagoma drugim, neizrečeno bridkim: domišljine se je sama sebe in svojega doma.
Nič kaj zadovoljen se ni vračal Čedin domov; a na dvorišču ga je ustavila Minica, ki se je čudila, kaj da on tu počne. On pa je zopet kazal in bral pismo svojega sina, in tu tu je našel hvalnejše poslušalstvo. „Kmalu bosta oba tukaj“, je pristavil, „in jaz bom zaklal teleta, kakor oče v Svetem pismu, in pojedina mora biti, da nič takega. In veselili se bomo vsi skupaj, kakor v prejšnjih časih. Kaj ni bilo lepo takrat, Minica? Reči!“
„Oh, lepo, lepo,“ je dejala ona in se obrnila stran.
„Mati je še trda“, je povzel mož, „pa jo bomo omajali. Saj smo kristjanje: odpustiti moramo drug drugemu, da bo Bog nam odpuštil.“
Dalje prihodnjič.)

Naznanjam
Slovenec in bratom Hrvatom, da sem zopet otvoril
SALOON
— na —
VIRGINIA, MINN.
207 Chestnut Street.
Ma razpolago vsakovrstne pijače in smodke. — Jamčim dobro postrežbo ter se priporočam za obilen poset.
MATT. PRIJANOVICH.

Ljudje, ki poznajo dober
tobak, kadijo
HAVANA CIGARE
Posku ite cigaro
S. N. P. J.
Ki je naj oljša cigara na
Range.
VAROS in IBY so tudi
dobre cigare.
LOUIS TILLMAN
AURORA -- -- MINN.

Gospodarji in gospodinje!
Kadar potrebujete pohištvo,
železino, posodo, peči itd.
obrnite se na trgovino, ki
ima največjo zalogo in Vas
zamore najboljše postreči.
TA TRGOVINA JE
AURORA HARDWARE
AND FURNITURE CO.
AURORA, MINNESOTA.

ČE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN
poseti naš
Ely Opera House
kjer bodeš videl krasne, naj-novejše premikajoče slike, obsejajoče črtice iz celega sveta. Slike so jako poučljive in tudi zabavne. — Menjavamo jih vsak dan. — Za obilen poset se priporočam
VODSTVO.

Slovenec in Hrvatom!
se priporočamo, da nas obiščete
kadar pridejo na South Range.
Naš dobro urejen SALONN je
zraven "dipe". Dobra postrežba
z vsakovrstno najboljšo pijačo. — Dobrodošli!
Santori Turškano Company
SOUTH RANGE, MICH.

Čarobne karte.
Cijena 10c, troje za 25c.
Pišite po cijenik knjiga.
KNJIGOTRŽNICA ŠOJAT & JURKOVICH
Box 448
DULUTH, MINN.

ZNAK DOBRE OBLEKE
THE Columbia
DVE VELIKI TRGOVINI
DULUTH SUPERIOR
Cena za vse enaka. — Obleka za moške in fante; najboljšo blago po primernih in poštenih cenah.

SLOVENSKA GOSTILNA
Frank Medveč
CHISHOLM, MINN.
Phone 101.
PRIPOROČA SE CENJENIM
ROJAKOM V OBILEN
POSET.
NAJBOJŠA POSTREŽBA Z
VSAKOVRSTNIMI
PIJACAMI.

Nova "ILIRIJA"
Slovenska naselbina pri Merrill, Wisconsin.
Vsem onim ki se zanimajo za farme; in, ki so nam že pisali, naznanjamo da smo odpravili novo poslojpe s pisarno na postaji v Merrill, kjer se lahko vsak zgleda ki si ogleduje zemljo v teh krajih. Kupujte zemljo samo pri večjih industrijskih mestih; tam je bodočnost. Nova naselbina "New Iliria" leži do pet milj od mesta Merrill, z blizu 15000 prebivalci, veliko cvetočo industrijo, ki se po celem dolini nepravdno hitro razvija. Glavna reka države, "Wisconsin river", teče mimo mesta. In skor naselbino. Gradite se dve leti stari naseljenici, ki so letos zgradili novo sramno. Svet je najrodovitnejši v državi; nič peska nič kamenja; zemlja valovita brez vsakega močvirja, s dobrim trdim lesom, ki se lahko proda. Cena samo še za maj in juni \$16. Plačilni pogoji lahki, in po dogovoru. Kedor ne najde vse natanko ko je opisano se mu povrne vožnja. Nobenih knjig in podob. Ne hodite daleč od industrijskih mest v gozde, gletje da bo Vaša zemlja hitro rasla v ceni, kar je mogoče la pri velikih industrijskih mestih s veliko bodočnostjo. Pišite po pojmislja na
ILIRIA COLONIZATION CO., SHEBOYGAN, WIS.

ELCO THEATRE
AURORA, MINNESOTA.
Vam vedno nudi najboljšo premikajoče slike, petje in dramatične predstave. — Naše predstave so dobro izbrane za mlade in stare. — Vstopna vedno samo 5c in 10c. — Začetek vsak večer ob pol osmi uri. Za nedelje imamo posebne programe. NE ZAMUDITE JIH.
Mi imamo najboljšo automobile za prevažanje po celem Range. Kadar se hočete peljati, vprašajte pri nas za cene, katere so najnižje. NAŠA POSEBNOST JE ZAPRIT AVTOMOBIL za poroke, krste in pogrebe. Odrti noč in dan.
TELEON 64.
SANDBERG (SMOLEY) BRATJE, lastniki.

FIRST NATIONAL BANKA
DULUTH - MINN.
Glavnica - - - - - \$500.000.
Preostanek in nerazdeljen
dobiček - - - - - \$1,550.000.
V to banko vlaga država svoje
vrednosti.
Obrestni hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

Stephan Zgonc
javni notar in gostilničar
Rojakom jamčim za dobro postrežbo, pristnimi
pijačami in unijskimi smodkami.
CHISHOLM, MINN. Telefon 83. 109 Lake Street

Simply Surpasses
and Pleases the Masses
Hamm's BEER
MOST MODERN
BOTTLING PLANT
THEO. HAMM BREWING CO.
ST. PAUL
JAY W. ANDERSON, zastopnik za Duluth
352 WEST MICHIGAN ST. Telephone Grand 1800
B. BUSH, zastopnik za Virginia, Minn.

NJEN GROB

(Nadaljevanje druge strani.)

Jeli Judita in njena mati. Ves strah da bi pozabila na nju, je minil in v sreči so prebili skupaj par tednov.

Tu pa je Ivana srečala, grenko spoznanje. Videl je, kako se je Judita oddajala v tem kratkem času od njegovega srea. V velikem mestu je spoznal tudi mnogo mladenk in vsaka se mu je zdelala, da ima mnogo več privlačnosti kot pa Judita. Mnoge izmed njih so bile lepe in duhovite — Judita pa samo lepa. Druge so ga znale pričarati nase s pogledi, parfumi in kretnjami, pri Juditi je bilo vse naravno, nič narejenega. Ivanu je bilo to mučno in sree mu je navdala grenkost. Judita se mu je zdelala samo še — lepa enoličnost.

In ko je odhajal je bil žalosten v dno srea. Mati in hči sta videli to v njegovih očeh, a kaj se mu godi v sreu nista vedeli. Prepričani ste bili, da je to vpliv težkega slovesa.

Minila so leta in Ivan se je ločil po dovršenih študijah iz velikega mesta. Takrat je bil zadnjič pri Juditi. Njo in mater je prevladalo nepopisno veselje ob tem svidenju, kajti zdela se jima je, da zorijo njune nade. Tudi Ivan se je delal veselega, a v sreu ga je nekaj bodlo in peklo ter tlačilo k tlom. Ni vedel kaj mu je storiti. Obeta se mu sijajna bodočnost, na univerzi je dobil kot domač učitelj vplivnega aristokrata ključ do protekcije, pa tudi najboljšo dovršeno študije mu bodo pomagale do sree in blagostanja. Zdelo se mu je, da Judita vsega tega ne razume.

Pač je sklenil v svojem sreu, da poplača ljubezen, kadar mu bodo službene razmere dovoljevale pritrgeti si večji znesek, da opere svoji madež pred njo in pred ljudmi.

Toda tudi tega mu ni bilo treba. Cvetoča Judita je postala blede prikazen, v njenih licih je bila že zapisana smrt. In smrtno kali je sesalo tudi dete iz matere. V kratki razdalji časa je pobrala obe susedi.

To je Juditina mati hladno sporočila Ivanu. Toda v tem hladnem pismu je bilo toliko bridkih občutajev, ki so se izrečeni, a Ivan jih je čutil. Čele tedne ni bil v uradu na pravem mestu. Čas pa je počel tudi ta spomin.

Ivanu se je sreča smehljala in dosegel je česar je želel: veliko bogatstvo, lepo Mileno z njo. Poročno potovanje si je izbrala Milena sama. Hotela je videti vse kraje, kjer je on prebil svojo mladost in tako sta prišla tudi v to mesto, ki Ivanu ni vzbujalo prijetnih spominov.

Vedno bolj živo so Ivanu stopali dogodki njegovih mladih let v spomin. In neko jutro, ko Milena ni hotela vstati, se je odpravil sam na kratek izprehod. Izgovoril se je, da pogleda pred gimnazijo, če bi spoznal še kakšnega bivših svojih profesorjev in da bi videl še enkrat veselo vrvenje dijakov na mestu, ki je tudi njemu drag in mil.

Odšel je hitro iz hotela in po naj bližjih ulicah iz mesta. Njegova pot je vodila med vitke, visoke črpe, ki so se žalobno sklanjale nad grobovi. Tja med grobove je zavil. Neznana sila, neka srčna potreba ga je vlekla tja. Nemirno je stopal med spomeniki in v naglici prebrl napise na njih. Pred enim je obstal. Vsa kri mu je šnila v glavo. Bral je še enkrat. Da, isto ime in priimek, čas rojstva in smrti pravičen.

"Njen grob!" Sree ga je zabolelo od bolesti. Pogledal je okrog sebe. Nikogar ni bilo v bližini. Nepremično je zrl v mrzli kamen, in v erke vsékane

vanj. O te mrtve, a grozno govoreče erke. Da bi vsaj teh ne bilo. In marsikdo se ustavi tu, prebere in pripoveduje se o življenju in smrti te, ki počiva tu. In omenja se morda njegovo ime, če si ga je kdo zapomnil.

Čudovito je bilo Ivanu v tem hipu pri sreu. Bilo je kot kesanje in strah, da bi ne izvedela o tem — Milena. Da bi mogel vse to popraviti, lepo bi bilo njegovo življenje. Brez madeža. Tako pa leži nad njim črna pega — njen grob!

Vas nrav rahločutnega človeka se je vzbudila v tem hipu in Ivanu. Skoro bi bil zajokal kot otrok.

V tem je prišla stara ženica na pokopališče. Ivan je odšel proti izhodu.

Vrnil se je naravnost v hotel. Mileni je rekel, da si je gotovo pokvaril zdravje, ker mu je tako čudno.

Zaradi tega sta se vrnila nazaj v mesto.

V mestnem šumu je Ivana minila čudna bolelost. Vendar je postal večjih molče in zamišljen.

Zdelo se mu je, da leži med njim in Mileno njen grob, ki greni nje mu veselje.

Se bolj čuden pa je postal, ko se jima ni izpolnila najiskrenejša želja, da bi uživala srečo očetovstva in materinstva.

Prepad med njima je bil vsled tega še večji in Ivanu je hodil vedno v spomin njen grob, ki je ležal kakor težek greh nad njegovim življenjem.

DOBA ČLOVEŠKEGA ŽIVLJENJA.

"Kaj občutite?" — so vprašali sto let starega Fontelleja, ko je ležal na smrtni postelji. — "Prav nič, razum tega, da mi postaja težko živeti", se je glasil odgovor.

In ko je Brilat-Savarin podal svoji četrindevetdesletni soročnici v njeni smrtni uri kozarec vode, je rekla: "Lepa hvala za to zadnjo usmigo! Ako postaneš ti tako star, kakor jaz, bodeš uvidel, da je smrt za ljudi ravno taka potreba, kakor spanje."

Umiranje starih ljudi je torej lahko primerjati s more pojemanjem luči, v kateri je zmanjkalo olja.

Toda kako malo je ljudi, katerim ni bila dodeljena tako lahka naravna smrt!

Sloviti zdravnik in raziskovalec Hermann Nothnagel se je izrazil tekotom nekega predavanja sledeč:

"V najvišji meri presenetljivo je dejstvo, da večina ljudi ne umre naravne smrti, mogoče med 50-tisoč komaj eden. Seveda si moramo besedo "naravna smrt" tolmačiti v strogo prirodnoznanstvenem zmislu, in pomenjena toliko, kot naravni potek življenja. In v tem zmislu zoper to trditve ni ugovora. Nešteti milijoni podležejo zunanjim vplivom, nesrečam vsake vrste, raznim ujumam, potresom poplavam, lakoti, smrti radi kakšnega pika in po divjih zvereh, samomorom, umorom in pred vsem vojni. Nek statistikar je izračunal, da je poginilo na bojiščih od početka zgodovinske dobe do danes okoli sedem milijard ljudi. Ker biva na vsem svetu približno 1500 milijonov ljudi, je torej moloh vojne zahteval do sedaj že približno petkrat toliko človeških žrtev, kakor je vsega prebivalstva na svetu! To je v resnici strašno število. Pa tudi to je še majhno v primeri žrtvam raznih bolezni, ki pretijo človečanstvu in gospodarstvu med njim. Tri četrtnine vseh ljudi podleže boleznim. Največji sovražnik ljudi so razne kužne bolezni, nad vsemi pa prednjači jetika, ki pobere kako sedmino človeštva."

Oni, ki umrejo v starosti 70 ali 80 let, podležejo torej ravno tako boleznim, kakor mlajši. Kajti s tako oziroma 80 leti človeška doba še ni končana. Ze Schopenhauer je povdarjal, da znaša naravna človeška doba okoli sto let. Taki starčki umirajo kaj lahko, nimajo nobenega smrtnega boja, ne hropijo, in pravzaprav ne umrejo, ampak mirno prenehajo živeti. Smrt v prejšnjih letih je tedaj nenaravna.

Tudi je zelo površna trditve, da znaša naravna življenska doba 70 do 80 let. Če bi bilo to res, potem bi umirali ljudje v tej starosti, kar se pa ne zgodi. Koliko jih je, ki umrejo za raznimi boleznimi

mного prej, in vsaka bolezen je pa abnormalnost; šele med devetdesetim in stotim letom umirajo ljudje naravne smrti, navadno radi starostne onemoglosti, brez smrtnega boja.

Kakor znano, navaja posebno sveto pismo moze, ki so postali po več sto let stari. Stari Metuzalem s svojimi 969 leti je splošno znan. Tudi oče Noe, ki je iznašel vino, ki torej najbrže ni zametaval te plemenite pijače, s katero je osrečil potomce — ali kakor menijo abstinenti, da jih je korumpiral — je postal baje šeststo let star. Tudi če so v resnici računili takrat po desetletjih in ne po letih, je to vendar še lepa starost.

Z drugimi besedami: Ako ne bi bilo teh preklicanih bolezni, ki slabijo človeka, bi moral postati vsak normalno razvit človek vsaj deset let star. Saj imamo dokazne postojane nekateri ljudje še bolj stari, da 120 in 130 let stari ljudje niso baš prav velika redkost.

Da, "svetemu" Mungo v Glasgowu so pripisovali celo starost 185 let! To je že nekaj, Ako bi človek, ki je sedaj (1. 1914.) star sedemdeset let, doživel tako visoko starost, bi nastopila njegova smrt šele čez 115 let, torej leta 2029. Do svojega 70. leta je doživel iznajdbe sivalnega in pisalnega stroja, nadalje brzozvajev in telefon, videl je velikanski razvoj na vseh poljih, čuda elektrike, brezžične brzozvajenja, in začudeno je zmageval svojo staro glavo, ako je zagledal visoko gori v zraku zrakoplov ali letalni stroj — kaj bi še vse doživel do dneva, ko bi se poslovil s sveta z besedami: "Sedaj imam pa že dovolj!"

Februarja meseca t. l. so poročali listi, da je umrl v Vitnici, okraj Zvornik v Bosni kmet Spasovič v 135 letu svoje starosti. Poročilo je izrecno povdarjalo, da se ta visoka starost uradno potrjuje. 135 let! To je že nekaj. Mož je bil torej rojen leta 1779, ko je bil Napoleon še desetleten fantiček. To je skoraj neverjetno, toda starost je uradno potrjena, da torej ne kaže drugega, kot verjeti. Tudi na Slovenskem je najti precej ljudi, ki so že nad devetdeset let stari. Doba človeškega življenja bi znašala tedaj 90 do 100 let, in naravna smrt bi smela nastopiti šele v tej doseženi starosti.

VOJNA POROČILA.

(Nadaljevanje prve strani.)

NEMŠKI PRINC PADEL.

Berolin, Nemčija, 26. avg. — Glasom uradnega naznanila je padel dne 23. avgusta v bitki pred Namurjem generalni poročnik princ Friedrich von Sachsen-Meiningen. Daneš niso izdali nobenih poročil o vojnih dogodkih na zahodni in zapadni meji Nemčije.

AVSTRIJSKA ZMAGA.

Berolin, Nemčija, 26. avg. — Na Dunaju uradno naznanjajo, da se je končala večeraj tridnevna bitka pri Krasniku v Rusko-Poljski, 28 milij jugozapadno od Lublina s popolno zmago Avstrijcev.

Ruska vojna sila je bila na 70 kilometrov dolgi fronti zagnana nazaj in je sedaj na begu proti Lublinu.

ZASEDANJE BELGIJE.

London, Anglija, 26. avg. — Feldmarshal von der Goltz je bil imenovan vojaškim guvernerjem onih delov Belgije, katere so osvojili Nemci. Civilna uprava se vodi iz Aachen.

NEMCI V ANGLIJO.

London, Anglija, 26. avg. — Kakor naznanja list "Daily Mail" namerava Nemčija z Ostende s pomočjo vojnega brodovlja upasti v Veliko Britanijo. Nemškemu prodiranju proti Ostende, ki je oddaljeno samo 66 milj od angleške obale, se pripisuje veliko važnost. Od tam bi bilo mogoče ukrepati nemški ekspedicijski zbor v Anglijo.

AVSTRIJA IN ITALIJA.

London, Anglija, 26. avg. — Iz Rima brzozvajljajo, da je avstrijski šef generalnega štaba Konrad von Hetzendorf poslal italijanski vladi sledečo poslanico: "V Italiji razširjeno mnenje, da

namerava Avstro-Ogrska napasti Italijo, da se masuže za upiranje te dežele, ker ji noče pomagati, je popolnoma neutemeljeno."

NEMŠKA POROČILA.

London, Anglija, 25. avg. — V Berolinu so prišla brežičnim potom sledeča poročila:

"Štirinajst častnikov in 170 mož avstrijske križarke "Zenta", katero so baje Francozi dne 16. avgusta potopili, je prišlo na črnogorsko ozemlje ter našlo tam zavečje (?). "The Press" neznano o tej bitki, da so Avstrije, sledeč vzgledu avstrijskega admirala Tegethoffa nastopili proti desetkratni premoči na odprtem morju, kljub temu, da so spoznali, da gre čisto sigurni smrti nasproti. Njihova prva misel je bila, napraviti sovražniku kolikor mogoče veliko škodo."

"V Lvov v Galiciji so pripeljali 20 ruskih častnikov in 300 dragoncev; razven tega tudi mnogo topov. Ruski general Wannowski je podlezel poškodbam, katere je dobil v neki bitki."

NAMUR PADEL.

Berolin, Nemčija, 26. avg. — Tukaj se oficijelno naznanja, da je padla trdnjava Namur s petimi svojimi forti v oblast nemških čet. Bombardiranja ostalih 4 fortov je pričakovali vsak čas.

NEMŠKE ZMAGE.

Berolin, Nemčija, 25. avg. — Poročevalec "Lokalanzeigerja" poroča z vzhodnega vojnega položaja sledeče: "Medtem, ko prihajajo od zapadne meje zmagoslavna poročila, je zaznamovati enake uspehe tudi od tukaj. Rusi so bili dne 21. in 22. avgusta pri Stallupohnen poraženi. Rusi so bili v premoči, toda streljali so slabo.

V SRBIJI NI AVSTRIJCEV.

Niš, Srbija, 25. avg. — Srbske čete so zavezle večeraj popolnno obštirih v drugič Sabač. Avstrije so bili na vsej črti z velikanskimi izgubami vrženi nazaj, pridobili si niso dotedaj niti pedanja zemlje. V Srbiji ni več sovražnih čet.

PRODIRANJE PROTI PARIZU.

Washington, D. C., 25. avg. — Nemški poslanik naznanja, da je dobil poročilo brežičnim potom, da prodirajo Nemci od vseh strani proti Parizu.

AVSTRIJSKE IZGUBE OB REKI DRINI.

London, Anglija, 26. avg. — Iz Pariza poročajo Reuterjev biro, da so doživele avstrijske čete v bitki s Srbi ob reki Drini strahovit poraz. Vojna sila Avstrijcev je štela 300.000 mož, od katerih so jih Srbi pobili 15.000, ter jih toliko ujeli. Avstrije so imeli vrh tega 30.000 ranjencev. Srbi so tudi zaplenili 75 težkih topov.

CENJENI ZASTOPNIKI, NAROČNIKI IN NAROČNICE!

Uljudno naznanjamo, da smo primorani z dnem 5. septembra vstaviti list vsem onim, kateri dotlej ne poravnajo naročnine, ali ne poročajo kedaj jo hočejo poravnati. Na neše prejšnje opombe se je odzvalo sicer lepo številno starih naročnikov, vendar jih je še nekaj, katerim je naročnina potekla, in jo naj blaghotono obnovijo, ako hočejo dobiti Narodni Vestnik še za naprej.

Precej je tudi taci narročnikov, ki čakajo, da jih obišče zastopnik. To sodimo po pisnih, ki jih dobivamo.

Med našimi zastopniki imamo možakarje, ki so uvideli, da je Narodni Vestnik za vsakega Slovenca in za vsako Slovenko vsestransko podučen in zanimiv časopis. Ti delujejo z vso vneto med ljudstvom, da razširijo časopis, ki bu di slovenstvo in je opominja, da je prva dolžnost vsakogar, da reši gospodarsko vprašanje svoje in svojeje. Ti zastopniki poslali so nam mnogo stare naročnine, in pridobili so nam lepo število novih naročnikov in naročnic. Iskreno hvala Vam, možje!

Žal pa, da imamo med našimi zastopniki tudi nekaj taci, kojim bi bili prav hvaležni, če bi oni dobili na njih mesto kakoga rojaka, ki ima več časa na razpolago, in je bolj navdušen ter vnet za razširjanje časopisa, ki deluje za splošno praktično izobrazbo slovenskega naroda v Ameriki.

Izdajanje lista na osmih straneh s sedmimi kolonami dvakrat na teden s tako vsebino kot je v Narodnem Vestniku stane denar, vendar je Narodni Vestnik najcenejši slovenski list v Ameriki.

Da je njega cena le \$2. — na leto, je nam pripomoglo dejstvo, da je list pridobil v kratkem času čudovito mnogo prijateljev, ki so go šarili med našim narodom in, da je imel razmero dobro plačane oglase. Več oglasov je vsled slabih industrijskih in trgovskih razmer v Ameriki, katerih je deloma krivo grozno stanje Evrope, prenehalo za nedoločen čas. Ta vdarec je jako občuten. Cene listu začasno nečemo zvišati, da bi s tem pokrili primanjkljaj ker vemo da je med lavstvom slabo za denar.

Edina stvar je toraj, da se obrnemo zopet na naše cenjene zastopnike z nujno prošnjo, da obiščejo stare naročnike, da skušajo, pridobiti novih. Imenik naročnikov imajo vsi zastopniki v rokah. One pa, katerih ne obiščejo te dni zastopniki, prosimo vljudno, da blagovolijo poslati naročnino naravnost. Mi vemo, da so časi slabi, vendar trdno upamo in se zanašamo na naše prijatelje in prijateljice, da se bodo odzvali tem našim apelu in bodo poravnali naročnino v kolikor omogočujejo sedanje razmere.

Za krč v želodcu rabite znano in zaslužljivo domače sredstvo

Richter-jev ANCHOR PAIN-EXPELLER.

Navodilo za uporabo je na listu, ki je ovit okoli steklenice. Cena 25c in 50c v lekarnah.

F. Ad. Richter & Co. 74-80 Washington Street NEW YORK, N. Y.

ki ima več časa na razpolago, in je bolj navdušen ter vnet za razširjanje časopisa, ki deluje za splošno praktično izobrazbo slovenskega naroda v Ameriki.

Izdajanje lista na osmih straneh s sedmimi kolonami dvakrat na teden s tako vsebino kot je v Narodnem Vestniku stane denar, vendar je Narodni Vestnik najcenejši slovenski list v Ameriki.

Da je njega cena le \$2. — na leto, je nam pripomoglo dejstvo, da je list pridobil v kratkem času čudovito mnogo prijateljev, ki so go šarili med našim narodom in, da je imel razmero dobro plačane oglase. Več oglasov je vsled slabih industrijskih in trgovskih razmer v Ameriki, katerih je deloma krivo grozno stanje Evrope, prenehalo za nedoločen čas. Ta vdarec je jako občuten. Cene listu začasno nečemo zvišati, da bi s tem pokrili primanjkljaj ker vemo da je med lavstvom slabo za denar.

Edina stvar je toraj, da se obrnemo zopet na naše cenjene zastopnike z nujno prošnjo, da obiščejo stare naročnike, da skušajo, pridobiti novih. Imenik naročnikov imajo vsi zastopniki v rokah. One pa, katerih ne obiščejo te dni zastopniki, prosimo vljudno, da blagovolijo poslati naročnino naravnost. Mi vemo, da so časi slabi, vendar trdno upamo in se zanašamo na naše prijatelje in prijateljice, da se bodo odzvali tem našim apelu in bodo poravnali naročnino v kolikor omogočujejo sedanje razmere.

Končno še naznanjamo, da so nam bili vrnjeni listi za staro domovino z dnem 6. avgusta. Naročnino samovmevno ne bomo računili za čas nepošiljanja. Dne 8. avgusta smo dobili zadnja storkrajaska poročila, ker je z Avstrijo ves poštini promet vstavljen. In ker nečemo priobčevati več mesecev stare storkrajске "novice", ki so brez pomena za ameriške Slovence, prenehali smo s priobčevanjem "Stare domovine" za čas, da se poštna zveza z Avstrijo zopet vpelje.

NAŠI ZASTOPNIKI.

MINNESOTA: Jakob Delac, Biwabik, Minn. Math. Kapsl, L. Perushek, Ely, Minn. John Pogačnik, Eveleth, Minn. Max Volcanshek, Eveleth, Minn. Jakob Muhvich, Gilbert, Minn. John Jerina, New Duluth, Minn. Ant. Molan, Frank Kochevar, Chisholm, Minn. Frank Horvatic, Virginia, Minn. John Dragovan, Soudan, Minn. Ignac Heglar, Buhl, Vincenc Mikulich, Aurora, Martin Grahek, Section 30. Marko Majerle, Hibbing in Kitzville. Frank Oven, Rauch in Silverdale.

WISCONSIN:

Frank Zajc, Oliver, Wis. Frank Zlanchar, Willard, Wis. John Wodovnik, Milwaukee, Wis. John Stampel, Grafton, Wis. Frank Skok, West Allis, Wis. Frank Meh, 243—31st Ave., Milwaukee. Alojz Golob, 404 Franklin St., Port Washington.

ILLINOIS:

Josip Novak, 206—3rd St., La Salle. Simon Tesenšek, La Salle, Ill. Joseph Blish, Chicago, Ill. Joseph Omara, De Pue, Ill. John Kulavie, Springfield, Ill. Frank Malby, Joliet, Ill. Frank Golčinik, Panama, Ill. Frank Brenca, Waukegan, Ill. Tony Prosen, Graniteville. Dominik Jerše, Viriden. Frank Kreffel, Nokomis.

INDIANA:

N. M. Vukšič, Gary, Ind. Anton Tratik, Clinton, Ind. Frank Baudek, 2605 W. Michigan St., Indianapolis. Universal. Louis Rudman, 737 N. Holmes Str., Indianapolis.

PENNSYLVANIA:

Ivan Fajk, Conemaugh. John Sedina, 1111 Woodway, Braddock. Matt. Kamin, Forest City, Pa. Ign. Magister, Pittsburg, Pa. Alojz Tollar, Imperial, Pa. John Kern, Cannonsburg, Pa. John A. Germ, Braddock, Pa. Anton Klančar, Arona, Pa. Martin Klemar, Johnstown, Pa. Frank Bemis, Luck. John Lamuth, Marianna. Frank Miklaucich, McDonald. Martin Koroshek, Ralphoton. Anton Demshar, Broughton. John Makar, Claridge, Pa. Frank Sedminak, Yukon. Stefan Guna, Hermine. Vid Vodisek, Moon Run. A. Lavrich, Adamsburgh. Tomaž Previh, Universal in okolica. Josip Čebular, Vandling. Math. Petich, Noblestown in Cliff Mine. John Tegel, 1123 Emerson Ave., Farrell.

OHIO:

Karol Bauzon, Frank Lunka, Cleveland, Ohio. Ignac Prelgar, Collinwood, O. Alois Ballant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio. Anton Kikel, Youngston, Ohio. Frank Guna, Bradley, Ohio. Anton Brelich, East Palestine. Frank Petrich, 1701 E. 29th St., Lorain. G. Bersnak, So. Akron.

NAŠI ZASTOPNIKI.

Vsak tajnik postaje Slov. kat. podp. društva sv. Barbare je pooblaščen pobirati naročnino za "Narodni Vestnik" ter na zastopni za v tiskarsko stroko spadajoča dela.

MINNESOTA: Jakob Delac, Biwabik, Minn. Math. Kapsl, L. Perushek, Ely, Minn. John Pogačnik, Eveleth, Minn. Max Volcanshek, Eveleth, Minn. Jakob Muhvich, Gilbert, Minn. John Jerina, New Duluth, Minn. Ant. Molan, Frank Kochevar, Chisholm, Minn. Frank Horvatic, Virginia, Minn. John Dragovan, Soudan, Minn. Ignac Heglar, Buhl, Vincenc Mikulich, Aurora, Martin Grahek, Section 30. Marko Majerle, Hibbing in Kitzville. Frank Oven, Rauch in Silverdale.

WISCONSIN:

Frank Zajc, Oliver, Wis. Frank Zlanchar, Willard, Wis. John Wodovnik, Milwaukee, Wis. John Stampel, Grafton, Wis. Frank Skok, West Allis, Wis. Frank Meh, 243—31st Ave., Milwaukee. Alojz Golob, 404 Franklin St., Port Washington.

ILLINOIS:

Josip Novak, 206—3rd St., La Salle. Simon Tesenšek, La Salle, Ill. Joseph Blish, Chicago, Ill. Joseph Omara, De Pue, Ill. John Kulavie, Springfield, Ill. Frank Malby, Joliet, Ill. Frank Golčinik, Panama, Ill. Frank Brenca, Waukegan, Ill. Tony Prosen, Graniteville. Dominik Jerše, Viriden. Frank Kreffel, Nokomis.

INDIANA:

N. M. Vukšič, Gary, Ind. Anton Tratik, Clinton, Ind. Frank Baudek, 2605 W. Michigan St., Indianapolis. Universal. Louis Rudman, 737 N. Holmes Str., Indianapolis.

PENNSYLVANIA:

Ivan Fajk, Conemaugh. John Sedina, 1111 Woodway, Braddock. Matt. Kamin, Forest City, Pa. Ign. Magister, Pittsburg, Pa. Alojz Tollar, Imperial, Pa. John Kern, Cannonsburg, Pa. John A. Germ, Braddock, Pa. Anton Klančar, Arona, Pa. Martin Klemar, Johnstown, Pa. Frank Bemis, Luck. John Lamuth, Marianna. Frank Miklaucich, McDonald. Martin Koroshek, Ralphoton. Anton Demshar, Broughton. John Makar, Claridge, Pa. Frank Sedminak, Yukon. Stefan Guna, Hermine. Vid Vodisek, Moon Run. A. Lavrich, Adamsburgh. Tomaž Previh, Universal in okolica. Josip Čebular, Vandling. Math. Petich, Noblestown in Cliff Mine. John Tegel, 1123 Emerson Ave., Farrell.

OHIO:

Karol Bauzon, Frank Lunka, Cleveland, Ohio. Ignac Prelgar, Collinwood, O. Alois Ballant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio. Anton Kikel, Youngston, Ohio. Frank Guna, Bradley, Ohio. Anton Brelich, East Palestine. Frank Petrich, 1701 E. 29th St., Lorain. G. Bersnak, So. Akron.

COLORADO:

Luka Bergant, Segundo. John Jančič, Leadville, Colo. Frank Skrabec, Denver, Colo. Frank Blatnik, Walsenburg. Anton Udovick, Ludlow. Frank Repovš, Somerset.

KANSAS:

Ferdinand Toman, Stone City. John Homec, Yale, Kans. Anton Zajc, Girard, Kans. Mihael Brenzik, Frontenac, Kans. Anton Zagar, Kansas City, Kans. Simon Repovš, Columbus, Kans. Jacob Kukljati, Pittsburg. Math. Sedina, Franklin. Ignac Gabršček, Mulberry. Mike Krulc, Breezy Hill.

WYOMING:

F. S. Taucher, Rock Spring, Wyo. John Gubochnik, Diamondville, Wyo. Simon Koblar, Cumberland. John Slammik, Superior in So. Superior

MONTANA:

Kajetan Erzenožnik, Red Lodge, Mont. Peter M. Barich, 234 E. Park Str., Butte. Martin Setnic, Bear Creek. Frank Suhadolnik, East Helena. Leo Shanger, Roundup. John Kermel, Klein.

NEW YORK:

Frank Malažak, 36 Diamond St., Little Falls. Joseph Schneller, 636 Bushwick Avenue, Brooklyn.

Službo dobi upravljanje. Veš mora biti anglo govorni in pisavi in zmožen knjigovodstva. Skušnje v zadrži in postojavnosti. Za točnost žiti varščino. Prošnje za

AURORA CO OPERATIVE

Box 298

mojega brata Valentina ma iz vasi Zagorica, Dobrepolje na Kranjski ja se nekje v Minnesot cenjene rojake naj m naznanijo njegov nastv va zaj, ali naj mi pa

Stoj Jože! Kje si pa ne več kje? Bil sem in meseci

ANTON STIMAG

On ima najboljšo grocerijo in sveže

saloon

ima najboljšo pijačo roča se Slovencem in v obilen obisk.

F. Dale Cerven

zobozdravnik

MILLER ANNE

Ely,

ZEMLJEVI

Velik, barvan zemljišče, meri 21x